

DÜŞLERİN DİLİ NASRETTİN HOCA

PİYES

Perihan KARAYEL

BİRİNCİ BASILIŞ

EVLET KİTAPLARI

MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ — İSTANBUL 1936

630

2

2

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları : 630
ÖĞRETMEN YAZARLAR DİZİSİ : 2
Tiyatro Serisi (Çocuklar İçin) : 2

Kapak : Ünsal KINIKLI

Yayımlar Dairesi Başkanlığının 18.11.1986 tarih ve 8954 sayılı yazıları ile birinci defa 15.000 adet basılmıştır.

Ö N S Ö Z

Olayları gelişigüzel bir ifadeyle anlatan kitaplar, çeşitli sebeplerle okuyucu bulsalar bile, ölümsüzlüğün ve klâsik oluşun sırrına eremezler.

Kitaplar, insanlarımıza ve toplumumuza iyi, güzel ve doğru fikirlerin aşılmasında; insanlarımızın duygu, düşünce ve heyecanlarının müsbet yönlerle sevkedilmesinde önemli rol oynarlar.

Bunun için insanlarımız, kitaplarda kendi hayatlarını, yaşadıkları toplumu, devlet düzenini, ahlâk kurallarını, dîni inançlarını, dillerini, gelenek ve göreneklerini bulmak isterler.

Öğretmenlerimiz, böyle bir anlayış içinde yazdıkları bu kitaplarıyla eğitimi, sadece ders vermeden ibaret sayan bir görüşün ötesinde, insanımızın kültür ve sanat zevkine katkıda bulunarak da kullanmışlardır. Türk Millî Eğitimini özlediğimiz seviyeye çıkarmada önemli bir yeri olacağına inandığım "Öğretmen Yazarlar Dizisi" millî kültürümüzün de zenginleşmesinde rol oynayacaktır.

"Türkiye Cumhuriyetinin temeli kültürdür. Kültür; okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinden anlam çıkarmak, ders almak, düşünmek, zekâyı terbiye etmektir." Diyerek, Atatürk, takip etmemiz gereken millî kültür politikamızı açık ve

seçik olarak ortaya koymuş bulunmaktadır. Bu politika, kültürümüze verilecek önem ve bu uğurda yapılacak eğitimle gerçekleşecektir.

Ben öğretmenlerimiz için güzel çalışmalar vadeden bu teşebbüsün, hayırlı olacağına inanıyorum.

Metin EMİROĞLU
Millî Eğitim Gençlik ve
Spor Bakanı

DÜŞLERİN DİLİ

İki Perdelik Piyes

Kişiler:

HÜLYA : 12 yaşlarında çekiciliği olmayan bir kız çocuğu.

ÖMER : Hulya'nın iki yaş küçük kardeşi.

ALİ EFENDİ : Orta yaşlı bir kasaba bakkalı. Hulya'nın babası.

HURİYE HANIM : Hulya'nın annesi.

AHMET : Ali Efendinin yeğeni, onsekiz yaşlarında bir genç.

ÖĞRETMEN : Hulya'nın bayan öğretmeni.

AYŞE HANIM : Bir komşu.

Hulya'nın hayal dünyasındaki kişiler:

FIGÜRANLAR : Süpürgeleri, tavukları, mikrop-ları, çiçekleri canlandıran çocuklar.

ÇOCUKLAR : On yaşlarında iki çocuk.

ÇİRKİN BEBEK : Sekiz dokuz yaşlarında bir çocuk.

PRENSESLELER — Onüç onbeş yaşlarında iki kız kardeş. (Biri Hulya'dır)

SİHİRBAZ.

1. PERDE

(Dekor orta halli bir ailenin oturma odasını canlandırmaktadır. Bu dekor sahnenin önüne yakın olup arkasında bir sahne perdesi daha vardır. Arka sahne öndekinden yarım metre kadar daha yüksektir. Arka sahne Hülya'nın hayal dünyasını canlandıracaktır.)

1. SAHNE

(Ali Efendi, sonra sırasıyla Huriye Hanım, Ömer, Hülya.)

ALİ EFENDİ — (Bir kasaba bakkalı giyimindedir. İçeri girdikten sonra ceketini çıkarır, yeleğinin cebinden eline aldığı saatine bakar. Bağırarak.) Yahu bu evde kimse yok mu? Evine geliyor sun ne kapıdan karşılayan var, ne de hoş geldin diyen. Şöyle terliğini önüne çeviren bile yok. Heeey neredesiniz yahu?

(Huriye hanım telaşla içeri girer. Sırtında gezmelik giysileri vardır. Eşarbını mantosunu çıkarırken,)

ANNE — A a. Bugün niye böyle erken geldin?

BABA (ALİ EFENDİ) — Ne erkeni hanım. Senin komşudaki dedikodun çok tatlıydı herhal. Zamanın nasıl geçtiğini heç bilememişsin. (Ayağını yerde duran bir kâğıda vurarak) Hele bak evi

bile süpürmeden gitmişsin. Bir de kızımız var sözde. Ha sahi o nerede o?

ANNE (HURİYE HANIM) — Hülya mı ne bileyim. Evde bıraktıydım, şuraları da süpürüver dediydim. E vallahi bıktım bu kızın tembelliğinden. (Bağırarak) Kız Hülya neredesin?

(Ömer elinde kalemıyla koşarak girer,)

ÖMER — Hoş geldin anne, hoş geldin baba, ablamı mı arıyorsunuz?

HURİYE HANIM. — Evet ya, nerede o kız?

ÖMER (gülümsiyerek) — Ablam kümeste.

HURİYE HANIM. — Ne yapıyor kümeste? Tavuklara sabahleyin yem vermiştik ya!

ÖMER — Konuşuyor.

ANNE ve BABA birlikte — Konuşuyor mu, kiminle?

ÖMER — Tavuklarla.

ANNE ve BABA — (şaşkın) Tavuklarla mı? Ne konuşuyor onlarla?

ÖMER — Oooo neler konuşmuyor neler, onlara benim kırçıl kürklü, kırmızı kurdeleli hanımlarım diyor. Sonra da masallar anlatıyor.

BABA — Masal mı? Hanım bu kız aklını yitirmiş. Hayvanlarla konuşana ne derler?

(Ömer çıkar, Ali Efendi gezinerek,)

BABA — Yok hanım bu böyle olmaz, Hülya'nın tavuklarla kedilerle konuştuğu duyulursa

bize ne derler? Kızın adı sonra deliye çıkar da kimse istemez ha, bunu böyle bilesin. Evde kalırsa karışmam. Sen anasısın, sıkıya al onu ev işi, nakış işi öğret.

ANNE — Kendinde olmasa ben nedeyim? Kocaman bir kız da artık anası gezmedeyken bir odayı süpüremez mi?

BABA — Görüyorsun işte süpürmemiş.

ANNE — Baba olup sen de sıkıya al azıcık. Azarla, döv biraz. Herşeyi benden bekliyorsun.

(Çocuklar girerler karı koca Hülya'nın üstüne yürürler. Hülya'nın elinde süpürge vardır.)

ANNE — Kız ben sana buraları süpür demedim mi?

(Kızın elinden süpürgeyi alır, sapıyla kızın sırtına, omuzuna vurur.)

HÜLYA — Tam süpürgeyi ıslamaya çıkmıştım, Sümbül Hanımın topalladığını gördüm. Ona bak... (Baba sözünü keser, bağırır.)

BABA — Höyt! Bir de cevap veriyor... Oniki yaşında kocaman bir kızın tavuklarla arkadaşlık ettiği nerede görülmüş. Sen de onlar gibi hayvan mısın?

(Bu sırada içeriye bir delikanlı girer. Bu Ali Efendinin yeğeni Ahmet'tir. Anne ve baba onu farketmezler. Baba konuşmasına devam eder.)

BABA — Koskoca kız oldun elinden bir süpürge gelmiyor. Şurayı bile temizlemeye heves

etmeyen kız ne işe yarar? Böyle tembel bir kızı kimse beğenmez. Bir daha o kümeste kaldığını, tavuklarla konuştuğunu duyarsam gözünü patlatırım. Yok Sümbül Hanımmış, yok Lale Beymiş... Kız sen delirdin mi?

AHMET — Aaaa dayı sen Lale Beyi tanıyor musun?

BABA — Ne Lale Beyi ulan Ahmet sen de benimle eğleniyon mu?

AHMET — Kümesteki horozun adı öyle de. (Güler. Çocuklar ona kızgın kızgın bakarlar)

ANNE — Ahmet, sen niye dayınla gelmedin de geciktin?

BABA — Kasayı kapattı. (Ahmet'e) Defterlere günlük hesabı yazdın mı?

AHMET — Hiç merak etme dayı, her şeyi yazdım, kasayı düzenledim. (Yavaşça) Biraz da paraları okşadım. (Tekrar yüksek sesle) Sonra koşa koşa geldim. Haa dayı yolda gelirken Hasan'a rastladım, bu akşam annesi çok güzel bir yemek yapmış da, bu yemeği sen bilmezsin bize gel beraber yiyelim diye ısrar etti.

BABA — Öyle şey olmaz. Her akşam, yok Hasan'ın evinde yemek, yok bilmem kimle parkta gezi, bir gidiyor gece yarısı geliyorsun. Anana ver oğlanı yeter okuduğu iş adamı olsun dedik, seni yanımıza aldık, sen anca para harcamasını, gezmesini öğreniyorsun.

AHMET (Masum pozlarda) — Ne parası dayı, insan gezerken para harcar mı? Sigara bilem içmiyorum.

(Huriye Hanım seni haylaz seni der gibi başını sallar, söylenir.)

ANNE — Hiç içmiyor canım, günde bir paketçik.

BABA — Ne söylüyorsun hanım?

AHMET — Arada sırada arkadaşlar veriyor, onları içiyorum. Yengem onları diyor herhalde!

BABA — İşte bak benden söylemesi, öyle kahveye mahveye gitmek yok. Yemeği yeyip dönersin.

AHMET — Sağolasın dayı. (Sevinçle çıkar.)

BABA — Şu çocuğun gelişi de iyi oldu. Üstümdeki yük azıcık azaldı. Hiç değilse şöyle bir saat evvel eve dönüyorum.

ANNE — Şu gece gezme işi de olmasa. Hem sen onun kahveye gitmediğini ne biliyorsun? Her gece bir bahane ile çıkıyor.

BABA — Gitmiyorum diyorsa gitmiyordur. Benim soyumda yalan söyleyen yoktur. Benim yeğenim olduğu için ona kulp takmak istediğini biliyorum ya, başaramıyacaksın, sen kızına terbiye ver yeter. Hadi artık yemek yiyelim.

(Herkesle beraber Hülya da çıkacak olur, baba yolunu keser, bağırır.)

BABA — Hayır sana bu akşam yemek yok. Tembellere yemek de yok üstbaş da yok. Aç kal da avarelik neymiş öğren.

ANNE — Hem biz yemek yerken sen de buraları süpür (Süpürgeyi alır sapıyla kıza vururken devam eder) Hele bir iyi süpürme gebertirim seni.

(Hülya süpürgeyi yerden alır ve fırlatır atar, elini çenesine koyarken için için ağlamaya başlar. O sırada arkadaki hayal perdesi açılır.)

HAYAL PERDESİ 1

1. SAHNE

(Süpürgeler: Saçları kabartılmış, etekleri süpürge gibi yapılmış, sırtlarına uzun sopalar bağlanmış dört kız çocuğu durmaktadır. Hülya yerinden kalkıp hayal gibi süzülerek arka sahneye geçer. Süpürgeler kıza hücum ediyormuş gibi yürürler, Kız korkup elleriyle başını örter. Süpürgeler geri girip gülerler.)

SÜPÜRGELER (hep beraber):

—Tembel hülya, tembel Hülya!

Her yan dağınık, her şey saçık;

Sen gözün açık

Görürsün rüya...

Tembel Hülya miskin **Hülya**

Aç kaldın ya, aç kaldın ya...

(Öne eğilip kalkarak Ritmik hareketler yaparlar)

Bir eğilip, bir kalkarız;

Başına sırtına,

Orana, burana,

Bir güzel dayak atarız.

Dayak atmaktan yorulunca

Kapı arkasında yatarız.

(Hülya Süpürgelerden ürkmüş bir durumda konuşur.)

HÜLYA — Söyleyin siz necisiniz nesiniz?

Cadılara binekliktir işiniz.

Kötülükte bulunmuyor eşiniz.

Tek tük kalmış patur putur dişiniz.

Söyleyin siz necisiniz, nesiniz?

İncesiniz,

Kuşa olamazsınız tünek;

Renksizsiniz,

Size konmaz bir kelebek;

Kurusunuz,

Böcek bile sevmiyecek.

Ben de sevmiyorum sizi.

Kovuyorum hepinizi.

Çabuk, çabuk

Papuçlarınızı takınız,

Kapı arkasına değil

Taa uzaklara kadar

Ne bulursanız

İster şimşek, ister rüzgar

Birşeylere binin

Yeter ki buralardan gidin,

Beni rahat bırakınız.

SÜPÜRGELER (Ritmik hareketlerine devamla)

— Haşır hışır, haşır hışır

Tembeller dayığa alışır.

Cadıları bindiriniz,

Bulutlara indiririz.

Yer yüzünden gökyüzüne,

Gidip gidip gelsek de,

Kötülüğü bilsek de,

Şimdi hiçbir yere gitmeyeceğiz.

Seni hayallere kardeş

Etmeyeceğiz, etmeyeceğiz.

HÜLYA — Çabuk buradan gidin

Gözlerim sizi görmesin,

Ellerim herbirinizi

Saman gibi ufalayıp

Yerlere sermesin.

SÜPÜRGELER — Bizi sevimli bulmadıkça

Değerlerimizi bilmedikçe

Gitmeyeceğiz, gitmeyeceğiz

Seni rüyalara kardeş

Etmeyeceğiz, etmeyeceğiz.

Haşur huşur, haşur huşur

Tembellik en büyük kusur. (Bunları söylerken kıza doğru korkutucu ritmik hareketler yaparlar. Kız korkar, kaçmak ister, bırakmazlar. O sırada içeriye tavuk kılığında iki çocuk girer, Süpürgelere hücum edip onları gagalarlar. Süpürgeler kaçarlar.)

TAVUKLAR — Gıdak gıdak gıdaklarız

Sizi bir güzel pataklarız.

(Süpürgeler ay, of! diyerek sahne dışına çıkarlar.)

TAVUKLAR — Cici Hülya, Tatlı Hülya
Söyle sana ne olmuş?

Bunlar çevrene neden dolmuş?

Al yanakların neden

Korkudan solmuş?

İstedikleri nedir

Anlat bize bir bir.

KIZ — (ağlayarak) İhi ihi, ihi ihi

Sevmiyorum süpürgeyi.

Koca uzun sopalarıyla

Kaba kalın saplarıyla

Dövüyorlar hergün beni.

TAVUKLAR — Dost Hülya, kardeş Hülya

Düşün biraz. Süpürge bunlar

Yalnız sopa değil ya!

Her aracın bir faydası var.

İşte süpürgeler de

Evi temizlemeye yarar.

Sen onlara gülmezsen,

Onlar da sana gülmezler.

Süpürmezsen silmezsen,

Temizlik nedir bilmezsen,

Her yana tozlar dolar.

HÜLYA — Hani tozlar neredeler?

Tozla kime ne ederler?

TAVUKLAR — Hepsi burda şurdalar.

Bir yığın mikrop ile

Çevremizdeki yerdeler,

(Mikrop kılığında üç çocuk gerilip zıplayıp, yumulup küçülüp sahneye girerler. Dertop olup küçülüp dururlar. Kollarını kaldırıp zıplayarak dönerler. Yüzleri ürkütücü şekilde boyanmıştır.)

MİKROPLAR — (Hep beraber yaptıkları ritmik hareketlerle...)

Bir zıplarız bir hoplarız,

Görünmeyen miktoplarız.

Tozlar bize at,

Rüzgarlar kanat

Oradan oraya uçarız,

Kirli bir yer görünce,

Hemen oraya konarız.

Bir zıplarız bir hoplarız

Biz minicik miktoplarız.

Dostlarımız pis insanlar

Yerleştik mi bedenlere,

Keyfimize, neşemize

Erişemez tüm sultanlar.

Aslanlardan kuvvetliyiz,

Yılanlardan zehirliyiz.

Bizden büyük canavar yok,

En fena biz, en kötü biz.

Temizliktir düşmanımız,

Tozlar bizim vatanımız.

Hem zıplarız hem hoplarız,

Görünmeyen miktoplarız.

Görünmeyiz yok sınırlar,

Gövdelere girdik mi

Hasta edip yataklara serdik mi
Varlığımıza inanırlar
Dostlarımız pis insanlar.
Yok ettik biz,
Nice kanlar, nice canlar.
Temizlik düşmanımız.
Tozlar bizim vatanımız.
Hula hulla, hula hulla
Görünmeyen mikroplarız,
Hula hulla, hula hulla
Bir zıplarız bir hoplarız. (Son dörtlüğü
söylerken küçülüp, büzülüp ufalırlar.)

TAVUKLAR — Gördün mü bunları iyi kız?
Eğer böyle çok zararlı çok arsız
Yaratıkları yok etmekse amacımız,
Çevremizden bunları kovan, kovalayan
Süpürgelere muhtacız.

Cici Hülya cici kız!
Biz sana dostlarız.
İşte bunu iyi bil;
Süpürge dayağa değil
Temizliğe yarar.

İyi araç iyi elde olursa
Yarar sağlar.
Gıtgit gıdak, gıtgit gıdak
Kavgayı bırak, kavgayı bırak
Gıtgit gıdak, gıtgit gıdak
İyiliğe bak, güzelliğe bak.

HÜLYA — Sümbül Hanım, Gül Hanım
Benim iyi dostlarım,
Ne demek istediğinizi
Çok iyi anladık.

Dışarıya bağırayım,
Süpürgeleri çağırayım,
Mikropla dolu olan
Şu tozlardan kurtulayım.

(Süpürge giyimli kızlar sırtlarından sopaları
çıkış, saçları taranmış ve başlarında bir çelenk-
le, sevimli bir görünüşe bürünmüş olarak içeri
girerler.)

SÜPÜRGELER — Bizi çağırdığına sevindik,
Gerçeği görüp bizi seveceğine emindik.
Hop ileri, hop geri,
Süpürürüz bu yerleri

Haşır hışır, haşır hışır
Bizimle Hülya barışır
Haşır hışır, haşır hışır
Bizim gibi iş bilirler, tozları dışarıya taşır.
Güler yüzle tatlı dille
Süpürürüz bu yerleri
Temizleriz eni konu.
Bir ileri, bir de geri
İşte mikropların sonu.

(Süpürgeler ileri geri hareketler esas olmak
üzere ritmik zıplamalarla mikropların üstüne
giderler. Mikroplar bir kalkıp bir takla atarak,
yuvarlanarak, ah! of! diyerek dışarı çıkarlar.)

TAVUKLARLA SÜPÜRGELER (Elele tutuşarak kızın etrafında dönerler.)

— Cici Hülya, tatlı Hülya
Doğrusu ya doğrusu ya
Senin gibi cici kıza
Böyle temizlik yakışır.

Haşır hışır, haşır hışır
Kula temizlik yakışır.

Değil yalnız süpürgeyi
İncitmeyin hiç bir şeyi.

Haşır hışır, haşır hışır
Hünerle araç barışır.

Tatlı dille, güler yüzle
Sevgiyle dostluk karışır.

(Sahnedekiler donar kalırlar. Hülya yine sü-
zülür gibi çıkar, odadaki yerine oturup eski
durumunu alır. Arka perde kapanır.)

Hülya içini çeker yerinden kalkar.

HÜLYA — Haklılar, evimiz temiz olmalı...
Her yanı temizlemeliyim.

SAHNE 2

(Hülya, Ömer daha sonra sırayla Ali Efendi,
Huriye Hanım, Öğretmen komşu.)

ÖMER (Elinde yiyecek girer) — Bak sana
babam görmeden yiyecek kaçırdım.

HÜLYA — Canım istemiyor, zaten acıkma-
mıştım.

ÖMER — Bugün okulda ne oldu biliyor mu-
sun? Öğrenciler arasında bir hikaye yarışması
düzenlenmiş. Öğretmenimiz bana “Ömer seninki-
ler çok güzel oluyor. İyi düşün bir tane yaz da
yollayalım” dedi. Ben de az daha “onları ablam
yazıyor” diyecektim

HÜLYA (telaşla süpürgeyi bırakır, Ömer’in
yanına koşar) — Sakın ha deme! Sakın ha öyle
birşey yapayım deme. Sonra babam duyarsa,
senin bana okuma yazma öğretmene çok kızar.
Hem seni döver, hem beni..

ÖMER — Fakat öğretmen beni çok övdü mü
utanıyorum. Senin yerine benim övülmem (Göğ-
sünü gösterir) şuramda bir sızı yapıyor.

HÜLYA — İşte ona kitaplarda vicdan diyor-
lar. İyi insanlarda olur. Sen benim hakkımı
yediğini sanıyorsun. Oysa sen bana hem okuma
yazma öğrettin hem de babama kümeste kitap
okuduğumu söylemedin.

ÖMER — Yine de canım sıkılıyor

(Kapı açılınca Ömer elindeki böreği saklar.
Anne baba girerler.)

ANNE — Ya işte böyle ancak dayak yeyince
bir iş yapıyorsun. Her yan güzel olmuş.

BABA (Karnını tutup, geçirip dişini karıştı-
rırken oturarak) — Elhamdülillah. Hanım doğru-
su ya börek nefis olmuştu.

Kapı çalınır.

BABA — Hly kapı alınıyor, git a baka-
lım kim geldi.

(Hly çıkar az sonra içeriye ğretmen ve
komşu hanım birlikte girerler. Anne karşılar,
oturtur hatır sorar. Baba kalkar, gitmeye davra-
nır.)

BABA — Hanımların içinde oturmayayım,
biraz kahveye gideyim.

ÖğRETMEN — Ali Efendi gitmeyin sizinle
konuşacaklarım var.

BABA (otururken) — ğretmen hanım, yok-
sa mer bir hata bir kusur mu etti?

ÖğRETMEN — Hayır bilakis mer'den çok
memnunum, hem matematięi hem de Türkçesi
Çok iyi. Hele yle güzel kompozisyon yazıyor ki
hayret ediyorum.

BABA — Ne yazıyor, ne yazıyor?

ÖğRETMEN — Hikaye, anı gibi şeyler.

BABA — Aman ğretmen hanım onlar karın
doyurmaz. Adam dediğinin kafası hesaba yatkın
olmalı.. Yeğenim Ahmet gibi.. Bütün dükkanın
hesaplarını bir güzel tutuyor ki..

ÖğRETMEN — Yoksa mer'in hikayelerini
de mi o yazıyor? Doğrusu okuyunca aşıp kalıyo-
rum.

ANNE (atılır) — Aman Ahmet mi, ne gezer
hocanım. O ancak sokak sokak gezsın. Bakın yine
evde yok.

BABA — Hanım hanım... Benim yeğenime
laf söyleme. Gentir tabii gezecek. Eldeki gençler
gibi kumar mı oynuyor, içki mi içiyor? Biraz da
gezme hakkı.

ANNE — Yok yani mer'in ödevine yardım
etmiyor demek istedim.

BABA — Orası yle. Oğlum ödevini kendi
yapar. Eee ne de olsa erkek evlat bir başka akıllı
oluyor.

(Ömer ablasına bakar. Hly başını yere
eğer. zlmřtır.)

ÖğRETMEN — Hazır konuya girilmişken
ben de konuşayım. Ondan bahsedecektim. Hani
diyecektim ki...

KOMŞU HANIM — Yani Hly için, onu
okula yollamanı söylemek için geldik de.

BABA — ğretmen hanım hani bu bahsi
kapatmıştık. Ben size mümkünü yok kız çocuğu-
nu okula yollamam demedim mi?Okuyan kızları
görüyoruz. Okula gidip gelirken yanlarına bir de
yavuklu takıyorlar.

KOMŞU — Amaan Ali Efendi, içinde ktl-
ę olan okula gitmese de bir yolunu bulur yapaca-
ęını yapar. Seninki gibi iyi terbiye almış kızlar
okula okumaya giderler. Sen bunu yanlış dersin.

ÖğRETMEN — Ayşe Hanım doğru söylüyor.
Okumuş biri insanları, hayatı daha iyi tanır. İyi-
yi kötüden ayırt edebilir. Hly okula gitmeli, hele

orta kardeşi gibi akıllıysa bir meslek sahibi olur, sizlere de yardımı dokunur. Mesleği olmasa bile daha iyi bir ev hanımı, daha iyi bir anne olur.

BABA — Benim kafam bu sözleri almaz. İşte benim hanım, okumamış da kötü anne mi olmuş? Hem öğretmen hanım, ben öyle kız evladından para alacak adam değilim.

ANNE — (Hülya'ya) Hülya, hadi kızım misafirlerle bir kahve yapiver. (Hülya çıkar.)

ÖĞRETMEN — (Anneye) Huriyanım, siz ne dersiniz?

ANNE — Vallahi, ne diyeyim.

BABA — Öğretmen hanım, işte böyle kadın kısmı, sizin gibi okursa, evin reisi dururken hanım da söze karışsın ister. Öyle şey yok. Ben kızımı ne okula yollarım ne de ona okuma öğretilsin isterim.

ÖĞRETMEN — Kızma Ali efendi, Huriyanıma sormam seni saymadığımdan değildir. Hani anası olarak onun da bir diyeceği var mıdır, diyeydi.

ANNE — Yok, ne diyeceğim olsun bizde babamız ne derse, o olur.

ÖĞRETMEN — İleride bu çocuk size beddua edebilir, vebalini yüklenebilecek misiniz? Çocuğunu okutmak bir memleket borcudur da.. Kanunla mecbur kılınmıştır. Ama ben senin, çocuğunu gönül rızanla okula yollamanı isterim.

BABA — Öğretmen hanım beni mahkemeye vereceksen ver gitsin.

ÖĞRETMEN — Hayır canım, mahkemeye filan verecek değilim. Çünkü bilirim ki sen istemedikten sonra mahkame kararının faydası yoktur. Çocuğu okula bir gün yollasan beş gün yollamazsın.

BABA — Ha şunu bileydin.

KOMŞU — Ali Efendi devran değişiyor, Okuma bilmediği için çocukları ilerde, onu hor görürler, ondan utanırlar, arlanırlar.

BABA — Sen okuma bilmiyorsun diye çocukların senden arlanıyorlar mı?

KOMŞU — Ben de onun için derim ya.. Hele o büyük oğlan, bir şey anlatacak olsam iki lafın başına "Aman ana sen de bir şey bilmiyon" diye benimle eğleniyor. Küçük ise "Ana ne vardı okuma bileydin, bu dersime yardım ederdin" deyip duruyor.

ÖĞRETMEN — Bak Ali Efendi, belki kızın da oğlun kadar akıllıdır. Böyle cici ve güzel bir kız okula gelir, bir de okuma yazma öğrenirse onunla daha çok övünmez misin?

BABA — Çocuklarımla güzel mi çirkin mi olduklarını bilirim ben. Öyle güzel müzel deyip kızın aklına kötü şeyler sokmayın. (Sahneye Hülya girer, babası onu görmeden sözüne devam eder) Bizde öyle okulunuza yakışacak güzel, cici kız yok. O hem çirkin hem tembeldir. (O sırada

Hülya'yı görür) Ben kızımı tanırım. (Hülya kahveleri verirken) İyi ev işi bilsin bir de iyi kahve yapsın yeter. (Kapı çalınır.)

ÖMER — Kapı çalınıyor, gidip açayım. (Hemen döner) Ayşe teyze seni evden çağırıyorlar. Biri seni görecekmış de az gelsin diyorlar

KOMŞU — Ben bir gideyim, bakayım. Hocanın sen kahveni rahat iç, az sonra gelir seni alırım. (Sahneden çıkar.)

BABA — Eee öğretmen hanım, kusurumuza bakma, bizim aklımıza da daha başkası girmiyor. Bana diyeceğin bittiyse ben de kahveye gideyim. (Kalkar, giderken Ömerin sırtına vurur.) İşte sana bir erkek evlat, iyi okursa hem bana yeter, hem memlekete yeter. Hadi sağlıcakla kal. (Sahneden çıkar.)

ÖĞRETMEN — Huriyanım ne dersin, Ali Efendi'yi sen kandırsan, bu çocuğa karşı günah işlediğinizi söylesen!

ANNE — Ah, ah hocanım, o ne inatçıdır sen bilmezsin. Nuh der de peygamber demez. Hele ben üstelersem, daha da dikleşir.

ÖĞRETMEN — (Kahve fincanını Hülya'ya verirken) Kahven de ne kadar güzel olmuş, aferin sana Hülya. Sen okula gelmek isterdin değil mi?

HÜLYA — Tabii isterdim, öğretmenim. (Hülya fincanları tepsiye koyar)

ANNE — (Tepsiyi Hülya'nın elinden alır) Hocanım bu gün börek yapmıştım. Ağzına layık

pek güzel olmuş, bir ayran yapayım da yersin. (tepsiyle çıkar. Ömer annesi dışarıya çıkınca öğretmeninin yanına koşar.)

ÖMER — Öğretmenim!

ÖĞRETMEN — Ne var Ömer? Bir şey mi diyeceksin?

ÖMER — Diyecektim ki, şey, işte benim ablam...

HÜLYA — (Koşar Ömer'in kolunu tutup sar-sar) Sus Ömer sonra babam duyar.

ÖMER — Babama söylemezseniz size bir şey diyeceğim.

ÖĞRETMEN — Duymaması zararlı değilse söylemem, Neymiş o, söyleyin bakalım.

ÖMER — Ablam okuma yazma biliyor, ona ben öğrettim.

ÖĞRETMEN — (Sevinç ve şaşkınlıkla) Doğru mu söylüyorsun, doğru mu bu Hülya?

HÜLYA — Evet efendim doğru. Benim kardeşim çok iyi bir çocuk. Bana yorulmadan okuma yazma öğretti.

ÖĞRETMEN — Aferin size ne iyi bir iş yapmışsınız. Ömer seni çok beğendim.

ÖMER — Öğretmenim, benim ablam hem çok okuyor, hem de çok güzel...

HÜLYA — (telaşla) Sus Ömer...

ÖMER — Hayır, artık söyleyeceğim. Size ödev diye verdiğim o güzel hikayeler var ya...

ÖĞRETMEN — Yoksa onları ablan mı yazıyordu?

ÖMER — Evet efendim, beni affedin, size yalan söyledim. Fakat o hikayeleri okumanızı çok istiyordum..

HÜLYA — Babamız duyur diye korktuk da.. Yine de sakın anneme babama söylemeyin ne olur. Hem bana hem de Ömer'e çok kızar.

ÖĞRETMEN — Söylemeyeceğime söz veriyorum. Doğrusu ne kadar sevindiğimi bilemezsiniz. Hülya sana Ömer'le okuman için kitap yollarım ama bilmem annen baban görmeden okuyabilir misiniz?

HÜLYA — Çok sevinirim öğretmenim. Annem hiç evde oturmaz, hep gezer. Ben de o evde yokken okuyorum.

ÖĞRETMEN — Ömer, dün okula duyurulan şu hikaye yarışmasına ablanı da katalım, ne dersin?

ÖMER — Ben de onu diyecektim öğretmenim.

ÖĞRETMEN — Ne dersin Hülya hikâye yarışmasına katılmak ister misin? Daha bir hafta, on gün zamanı var. Düşün, yaz Ömer'le yolla.

HÜLYA — Olur öğretmenim.

ÖĞRETMEN — Kazanana ödül olarak oldukça yüklü bir para vereceklermiş. Bir de kazanırsan ne güzel olur değil mi?

HÜLYA — Ah Ben de okula gidebilseydim (Elinde ayran tepsisiyle anne sahneye girer, Onu görünce hemen susarlar.)

ANNE — Kız Hülya, gideyim de anneme yardım edeyim demezsin, Böreği hazırladım, bari git, onu getir.

(Hülya neşeyle koşarak çıkarken Ömer'i de elinden tutup götürür.)

ANNE — Aman hocanım, şöyle böyle diyoruz ama babalarının da hakkı var. Kız bu tembellikle ne okulda ne de bir yerde işe yarar. Ben bu kızla ne edecem bilmem. Bir yere gitsem bütün gün oturuyor, bir odayı bile süpürmüyor. Doğru dürüst ev işi de bilmiyor. Bu tembellikle, bu bilgisizlikle (Burada börek tabağı ile Hülya sahneye girer, annesinin bundan sonra söylediklerini duyur, neşeli yüzü hüzünlenir.) ele yüze çıkacak hali yok, kimse onun yüzüne bakmaz.

ÖĞRETMEN — (Hülya'dan böreği alıp teşekkür ettikten sonra, lafı değiştirmek için) Huriyanım, sizin şu Ahmet de hiç iyi kimselerle gezmiyor. Dün onu şu Mehmet Efendinin hapisten yeni çıkan kumarbaz oğluyla gördüm. Çok samimiydiler.

ANNE — Aman hocanım, bizim beyi gördün işte, kendi daha fazla gezsün tozsun diye bu oğlanı getirtti, şimdi de bir söz söyletmiyor..

ÖĞRETMEN — Ben kendisine söyleyecektim ya çekindim. Sen usulüyle anlatırsın. (O sırada

kapı çalınır, öğretmen kalkar.) Her halde Ayşe Hanım geldi. Ben artık gideyim.

ANNE — (Bağırarak) Ömer kapıya bak. (öğretmene) Henüz böreğini bile yemedin hocanım. Niye acele ediyorsun, Ayşe Hanım da oturuyordu.

ÖĞRETMEN — Epey oturdum, artık gideyim fakat bu güzel böreği de bırakamam, götürüyüm evde yerim. (böreği peçeteye sarar)

ANNE — Ne iyi ettin de geldin hocanım, ayağına sağlık, yine gel buyur.

ÖĞRETMEN — Sağolasın sen de bana gel, hadi allahaısmarladık (Hülya'ya) Allahaısmarladık Hülya.

(Hülya dalgın durmaktadır cevap vermez.)

ANNE — Kız Hülya duymuyor musun? Hocanım sana Allahaısmarladık diyor. Bazan da böyle dalıyor işte..

HÜLYA — (Annesinin bağırmasıyla silkinir, koşup öğretmenin yanına gelip elini öper) Güle güle öğretmenim, güle güle..

(Anne ile öğretmen çıktıktan sonra Hülya masanın yanına oturur, masada bir bardakta çiçekler vardır. Hülya kendi kendine söylenir.)

HÜLYA — Acaba babam annem beni okula niçin yollamıyorlar. Babam benim kızım çirkin, okula yakışmaz dedi, annem ele yüze çıkamaz dedi. Kimse yüzüme bakmamış. Eller beni görmesin diye mi okula yollamıyorlar. Güzel olmak her şey değil ki.. (bardaktaki çiçekleri okşar)

Sevgili çiçekler ben de sizin kadar güzel olsaydım babam annem beni okula yollarlar mıydı? O zaman kimseler yüzüme bakardı belki değil mi?

(Elini çenesine koyar çiçeklere bakarken halıal perdesi açılır.)

HAYAL PERDESİ II

(Dekor bir çiçek bahçesini göstermektedir. Büyük mukavva çiçeklerin yanında çiçek kılığına girmiş çocuklar da vardır. Bunlar papatya, lale, menekşe, gül, karanfil, ayçiçeği ve hatmi çiçekleridir. Tablo hareketsiz durmaktadır. Hülya yerinden kalkar küçük adımlarla yavaş yavaş süzülür gibi hayal haline gelerek hayal sahnenin yerinde duran kitabı alarak çiçeklerin aralarına katılır. Hülya aralarına katılınca çiçekler canlanır sallanmaya başlarlar. Çiçekler sözlerini ritmik hareketler yaparak söylerler.)

ÇİÇEKLER HEP BERABER :

— Çirkin Hülya, çirkin Hülya
Nereye?

Böyle dalgın dalgın,
Böyle şaşkın şaşkın,
Nereye?

Cevap ver bu soruya.

HÜLYA — Okula gidiyorum okula

ÇİÇEKLER — Hülya dur gidemezsin,

Burdan ileriye geçemezsin.

Sen ne düşübilirsin yola

Ne gidebilirsin okula.

HÜLYA — Neden gidemeyim neden?

LALELER — (Uyumlu hareketlerle Hülya'nın çevresinde dolaşırken)

Çünkü sen,
Ağaçtaki kabuktan,
Tosbağadaki yamuktan,
Tırtıldan, böcekten, kurttan
Daha çirkinsin.

HÜLYA — Okumak istiyorum. (Koşar gibi yürür)

MENEKŞE — (Ahenkli bir atlayışla önüne geçer)

Dur diyorum, gidemezsin
Bundan sonraki yolda
Biber mi, bal mı,
Diken mi, dal mı
var, bilemezsin.

HÜLYA — (Şaşkın dolaşırken)

Okumak istiyorum
Okumalıyım.
Bal yerine biberine,
Dal yerine dikenine
Razıyım.

AYÇİÇEKLERİ — (Başlarını iki yana sallayarak)

Bir yere gitmek için
Düşünmeli
Bir boyuna bakmalı bir enine.
Fakat hiç çaren yok senin.
Çünkü çirkinsin,
Boyun eğmelisin kaderine,

HÜLYA — Bu görünüş bu şekil
Benim suçum değil.

Benim kime var zararım,
Ben okumazsam,
Bu çirkinlikle
Bu bedbinlikle
Neye yararım?

LALELER — Düşünelim,

GÜLLER — Düşünelim,

KARANFİLLER — Düşünelim,

AYÇİÇEKLERİ — Hem boyuna, hem enine
Hem enine, hem boyuna
Düşünelim,
Kimin yeri neresidir
İyice bilelim.

Kimse gelmesin oyuna.

PAPATYALAR — Çiçekler mahkemesinden
Karar alalım.

AYÇİÇEKLERİNDEN BİRİ — Evet, hemen
toplanalım,
Bir karara varalım.

(Başta sayılan çiçeklerden birer tanesi sahne-
nin yan tarafında yarım daire şeklinde durarak
mahkemeyi oluştururlar.)

GÜL — Düşünelim,

Hülya denilen bu kızı
Ne yapalım, ne edelim.

MENEKŞE — Benim bir önerim var

GÜL — Hemen söyle

Düşünme o kadar.

MENEKŞE — Şudur benim önerim,

Çirkin Hülya'yı çiçek yapalım, derim

Önce çiçek olmalı kişi,

En güzel, en iyi yapabilmesi için

Tuttuğu işi

Önce çiçek olmalı kişi.

HEPSİ BERABER — Evet doğru

Hülya'nın güzel bir çiçek

Olması gerek

GÜL — Çiçekler gibi temiz,

KARANFİL — Çiçekler gibi sessiz.

PAPATYA — çiçekler gibi güzel,

LALE — çiçek olmalı en evvel!

Çiçeklerden öğrenmeli sevmeyi.

GÜL — Arılara bal,

KARANFİL — Rüzgâra koku,

PAPATYA — Bahçelere renk

LALE — İnsanın gözüne zevk vermeyi

GÜL — Çekirdeğe hayat

KARANFİL — Meyvalara tat

PAPATYA — Hastaya kuvvet

LALE — Sağlığa hizmet etmeyi

HÜLYA — Size beni bırakın diyorum.

Ben okumak istiyorum

ÇİÇEKLERİN HEPSİ — Önce çiçek olmalısın,
çiçek,

Okula gidebilmek için

Bu sınavı vermen gerek.

MENEKŞE — Düşünelim, düşünelim

Hangi çiçekten olacağına

Karar verelim.

AYÇİÇEĞİ — Düşünelim

Hem enine hem boyuna (Ritimle sallanarak)

Kimse gelmesin oyuna.

Biriniz bir çiçek teklif edin.

MENEKŞE — Gül olsun

GÜL — Gül mü dedin?

Olmaz olamaz, (Kibirli)

Güldeki koku, güldeki renk, (Hafif, kıvrak
hareketlerle)

Yaprağındaki kıvrım

Kıvrımdaki ahenk

Bu kız bu çirkinlikle, bunları yakıştıramaz.

İşte onun için

Benzeri bile olamaz

Gül çiçeğinin.

Gül olmak ona göre değil

Burada en az karanfil var

Ben derim ki, o da olsun bir karanfil

KARANFİL — Karanfil mi dedin?

Dur, dur biraz

Böyle bir şeyi hayal etmek bile olamaz.

(Kibirli)

Karanfilin dağlar aşan kokusunu (Kuvvetli,
kıvrak hareketlerle)
Yaprağının ince dokusunu
Nereden bulacak, nereden yapacak
Karanfil olsa bile
Öyle çirkin bir karanfili

Kim beğenip, kim koparacak.

Ona en çok vatanı kır
Olan bir çiçek yakışır.

Papatya olsun en iyisi

PAPATYA — Durun şaşırtmayın beni
Bu lafınıza tırtıllar bile güler. (Kibirli)
O, bir papatya olursa eğer (Ritmik hareketlerle)
Böyle ipek gibi teni,
Kar gibi yaprakları,
Bu denli sarıları, akları
Nereden bulacak?

Onun gibi çirkin papatyayı
Kim ne yapacak?

Ben derim ki.. (çevresine bakınırken)

HATMI — Benim adım Hatmi
Konuşmanız canıma yetti
Verdiğiniz nedir?
Adalet mi eziyet mi?

Doğrusu yakıştıramadım size
Bu kadar azameti,
Bu kadar kibiri.
Onu kabul etmiyorsa

İçinizden hiç biri,
Ben de derim ki bize katılsın
Bundan böyle adı
Hatmi diye anılsın

AYÇİÇEĞİ — Bir de soralım ona,
Mahkememizin

Karar vermesi için
Olması için bir çiçek
Onun da onayı gerek.

MENEKŞE — Hülya Hülya ne dersin?
Hatmi olsun mu ismin?

HÜLYA — Okul yolu (sevinçle)
Madem burdan geçiyor,
Kalbim bu iyi çiçekleri seviyor
Seçiyor

Evet, ben de bir hatmi,
Bu, sevgi dolu,
İyilik dolu çiçek gibi
Olmak istiyorum.

Hatmi olmayı kabul ediyorum.

MAHKEME DIŞINDAKİ ÇİÇEKLER :
(Gülerler)

— Hah hah hah hah
İşte ancak sen
O sönük çiçekten
Olabilirdin

Şimdi insanlar gelecekler
Çiçekleri derecekler.

MENEKŞE — Şimdi sınav başlayacak

Kim en çok beğenilirse

Kim toplanırsa kucak kucak

Kim aranır, sevilirse

O, yükselecek

O, muradına kavuşacak.

GÜL — Çocuklar, gençler, ihtiyarlar

İlk önce beni toplarlar

Herkes sever benim,

Her çeşidimi, her rengimi

Kırmızı, pembe, sarı

Koparıp goncaları

Vazolara koyarlar.

Vazolarda beni görenler,

Bu ne güzel çiçek derler

Bana bayılır, beni severler

KARANFİL — Hele ben hele ben

En güzelim herkesten

Kokumdaki kuvvet

Rengimdeki dehşet,

Kıvrırımıdaki ateş,

Bayramda, düğünde,

Anneler gününde

Her yerde beni ararlar,

Birbirlerine sunarlar.

Duruşumdaki gururdan

Beni severler sayarlar.

Alır götürürler burdan

Bulamazsınız bana eş.

PAPATYA — Kırların süsü kim?

Ben en güzel çiçeğim

Çelenk olur başlara

Renk katarım saçlara

Arılara bal,

Mutsuzlara fal

Olurum.

Sadelik içindeki güzelliğim

Kabul etmez hiç bir yorum.

MENEKŞE — Durun bir an da

Bakınız bana

Sizde göz yok mu göz?

Ben varken burada

Kime düşer söz.

Hem bahçeler hem kırlar..

AYÇİÇEĞİ — Susun gelenler var.

(Sahneye bir kız bir erkek iki çocuk girer.

Çiçekler güzellik pozları alırlar)

KIZ — Annemiz iki gündür hasta;

Hasta olunca bir evde,

Kim varsa evin içinde,

Bil ki hepsi üzüntüde yasta.

ERKEK — Aradığımızı burda bulursak eğer,
Onca yolu yorulup yürüdüğümüze değer,

KIZ — Aradığımız çiçeğin adı neydi?

ERKEK — Hatmiydi, hatmi

Ne çok yararı varmış,

Değil mi?

Çok eskilerden beri
Pek çok derde deva bilinirmiş
Baştan ayağa
Nezleden bağırsağa
Her şeye iyi gelirmiş
KIZ — (çevresine tekrar bakarak) Ay burası
ne kadar güzel
Her yan çiçekle dolu
Keşke böyle olsaydı
Bizim evin de yolu.
ERKEK — Haklısın gerçekten her yan,
Böyle çiçekle dolmalı
Fakat çiçek dediğin de
Biraz yararlı olmalı.
Gül, karanfil, menekşe
Renkleriyle gözleri kamaştırıyorlar
Kokularıyla her yanı sarıyorlar.
Ama söylesene ne işe
Yarıyorlar?
KIZ — Bırak şimdi söylenmeyi
Arayalım o, iyi çiçeği
Yararlı çiçeğimizi bulalım,
Akşam olmadan
Gün solmadan
Evimize varalım.
Çabuk ara, durma, koş,
(Çocuklar konuşurken Hatmiyi ararlar.)
ERKEK — Şu papatya, şu lale
Hepsi güzel, hepsi hoş,

Fakat hence yine de
Ancak en faydalı,
En yararlı olan
Tanrıdan armağan
Anlaşılan gideceğiz
Buradan da ellerimiz boş
Gideceğiz anlaşılan.
KIZ — Çiçek dolu her yan
(Üzgün) Fakat işte burda da ondan yok.
(Hatmiler bulunamadık der gibi, kadere bo-
yun eğer gibi boyunlarını eğerler. Hülya
onlara bakar, "olmaz" der gibi başını iki yana
sallar erkek çocuk o tarafa gelirken başı ile
bir kolunu önünde pozdan poza giren çiçekle-
rin arasından uzatır.)
ERKEK — İşte işte buldum.
(Hülya'yı alırken diğerlerini de görür)
Hem de istediğimizden çok.
(Diğer hatmiler de sevinçle başlarını kaldı-
rılar.)
Haydi koparalım, derleyelim
Alıp gidelim.
İlaç yapıp
Annemize içirelim.
(İki çocuk hatmileri alıp giderlerken Ayçiçek-
leri seslenirler)
AYÇİÇEKLERİ — Sınavı kazandın Hülya
Bir faydalı, bir iyi çiçek
Hayat okulundaki gerçek.

Sen bak yararlı olmaya..
Yararlı olursan eğer,
O zaman çevren de sana
Gereğince verir değer.

HÜLYA — Hoşça kalın
Bana doğruyu öğreten
İyi çiçekler.

(Çocuklarla çıkınca hayal sahne donar, Hül-
ya geri girer, yine hayal gibi süzülerek ön
sahneye iner, masanın başına oturur. Hayal
sahnenin perdesi kapanır.)

HÜLYA — (Başını kaldırıp ayağa kalkar)
Çiçekler çok haklılar. Belki ben ev işi, el işi
öğrenir de anneme, babama faydalı olursam beni
okula yollarlar.

(Esas perde de kapanır.)

2. PERDE

Oda aynı odadır. Sadece biraz daha süslen-
miştir. Ramazan Bayramıdır. Hüllya etrafın tozu-
nu almaktadır. İçeriye Ahmet girer, telaşlıdır.)

AHMET — Dayımla Ömer bayram namazına
gittiler mi?

HÜLYA — (işine devamla) Evet gittiler.

AHMET — Bana niçin seslenmediler?

HÜLYA — Ne bileyim ben.

AHMET — Sen de hiç bir şey bilmezsin. Adın
Hüllya kendin de hayal gibisin. Azıcık etrafına
bakıp çevrenle ilgilensen ya..

HÜLYA — .....

AHMET — Şimdi de susuyorsun. Doğru söy-
lemiyor muyum?

HÜLYA — Babamla Ömer'in sana niye ses-
lenmediklerini ben bilmiyorum. Öğrenmek isti-
yorsan git anneme sor.

AHMET — Yengeme mi? Şimdi yanına git-
sem namaza gitmediğim için bana bir sürü laf
eder. (Yengesinin taklitini yaparak, elini kalçası-
na kor, sesini inceltir) Hay koca hayta, Ömer'e
bak da örnek al. Bacak kadar çocuk dua bilir,
namaz bilir. Ya sen koca adam? Bu yaşa gelene
dek anan baban sana ne vermiş? (İçeriye elinde
oklava ile Huriyanım girer. Ahmet yengesini
görmez taklide devamla) Bir bayram namazına
git barım. Cuma bilmen teravi bilmen..

SAHNE 2

(Hüllya, Ahmet, Huriye Hanım)

HURİYE HANIM — Bir de taklidimi yapar-
sın değil mi? Sözlerimin yanhışı mı var? Herkes
namaza gitmişken senin burda işin ne?

AHMET (hemen kendini toparlar, gülerek) —
Haklısın yengeciğim. Peki beni niye uyandırma-
dın?

HURİYE HANIM — Uyanman mümkün mü? Ha taş ha sen. Seslendim seslendim duymadın. Gecelere kadar içki içmenin sonu bu.

AHMET — Ne içkisi yenge? Şöyle arkadaşlarla biraz geziyorum onu da çok görüyorsun.

HURİYE HANIM — Sus. Ben dayın mıyım ki beni kandıracağını sanıyorsun. Hem içki içtiğini biliyorum hem kumar oynadığını.. Ha, laf açılmışken sen bana de bakayım, o kadar kumar parasını sen nereden buluyorsun?

AHMET — Hoppala ne kumarı, onu da nereden çıkardın yenge?

HURİYE HANIM — Benim bütün gün gezme gezdiğim boşuna mı? Böyle her şeyi duyuyorum.

AHMET — Amaan yenge arada sırada mat-rağına oynadığım oyunu demişler sana. Ben buraya geleli üç aydan fazla oldu, dayımın gelirini onca arttırdım, o bana verdiği parayı arttırdı mı? Biz de azıcık paramız çoğalsın diye oynuyoruz. Merak etme hep de kazanıyorum, bana birşey olmaz. (Ahmet'in konuşması sırasında kapı çalınır, Hülya çıkar, postacı gelmiştir. Konuşma sonunda Hülya tebriklerle girer.)

HURİYE HANIM — Aa postacı mı geldi? Hemen gideyim ona hem bayramlık hem de tatlı vereyim. (Çıkar. Ahmet Hülya'nın elinden tebrikleri alır, bakarken bir tanesi onu sarsar, hemen ötekileri bırakır, Hülya'ya arkasını dönerek mektubu açar, korkudan renkten renge girerek okur. Sonra da mektubu cebine kor. Şaşkın çıkarken yengesi girer.)

HURİYE HANIM — Ahmet tebrikler kim-denmiş?

AHMET — Babamdan, arkadaşlardan filan ben gidiyorum.

HURİYE HANIM — Dur, nereye ceketini ver de Hülya fırçasın. Sen traş oluncaya kadar hazır olur.

AHMET — İstemez.

HURİYE HANIM (Ahmet'in önünü keser ceketini soymaya zorlar) — İstemez ne demek? Bugün bayram oğlum. Çabuk ver, ver ceketini. Mutfakta çaydanlıkta sıcak su var. Onu da al traş ol. (Ahmet ceketini çıkarmaya mecbur olur.)

HURİYE HANIM (Ceketi Hülya'ya verir-ken) — Sen bunu iyice sil ben de tatlının gerisini yapayım. (Hülya, Ahmet'in ceketini alır, silmek için ceplerini boşaltır. O arada mektubu da görür, şöyle bir bakar, hayretle bir daha bakar.)

HÜLYA — A a. Bu nasıl mektup? Gazete gibi. (Bir daha dikkatle bakar) Hayır gazete gibi değil, gazeteden kesilmiş harflerle yazılmış. O ne burada "geberteçeğim" yazıyor. (Aceleyle mektubu açar ve sesli okur.) "Bana olan kumar borcunun hepsini sana söylediğim yere koy. Biri oradan alıp bana yollayacak. Para bayram sonuna kadar elime ulaşmazsa seni geberteçeğim. Sakın param yok deme, dayının kasasının para dolu olduğunu sen söyledin. Dediyimi yaptığımı bilirsin." Aman Allahım, bu ne demek? Biri ondan para istiyor.

Hem ne diyor ne diyor? Dayının kasası para dolu.. Yani parayı ordan al diyor. (Cekedin ceplerinden çıkan şeyleri karıştırır, anahtarları bulur.) İşte kasanın anahtarları, onları saklayayım. (Anahtarları minderin altına koyar. Tekrar ceketini silmeye devam eder. Heyecanlıdır. Ahmet girer)

AHMET — (Telaşlıdır,) Nerede nerede?

HÜLYA — Ceketinin silinmesi daha bitmedi.

AHMET — Ver ver, yeter o kadar. (ceketi çeker ve giyer, ceplerini karıştırır.) Cebinden çıkanlar nerede?

HÜLYA — (Mektubu uzatır.) Bunu mu arıyorsun?

AHMET — (Mektubu kapar gibi alır) Sen bununla ne yapıyordun? (Sinirli sinirli güler) Ama sen okuma bilmiyorsun ki. Burada ne yazıyor merak ettin mi?

HÜLYA — Yook neden merak edeyim. Öyle baktım işte. Gazete gibi de..

AHMET — (Sinirli yapmacık bir kahkaha atar) Ne şakacı arkadaşlarım var değil mi? Tutmuş bayram tebriğini gazete harfleriyle yazmış. Ne güzel bir buluş.. Öyle değil mi?

HÜLYA — Öyle

AHMET — (Tekrar ellerini cebine atar araştırırken.) Ceketim zaten temizdi ama şimdi daha iyi.. Cebimden çıkan öteki eşyalar nerede?

HÜLYA — (Masadakileri verir) İşte burada,

AHMET — (Aldıklarına bakar) Bunların içinde anahtarlar yok. Dükkânın, kasanın anahtarları nerede?

HÜLYA — Görmedim.

AHMET — (Sinirli sinirli) Nasıl görmezsin, hepsi beraberdi.

HÜLYA — Görmedim dedim ya.

AHMET — Yalan söylüyorsun.

HÜLYA — Yalancı sensin, herkesi aldatıyorsun.

AHMET — Ben mi yalancıyım? Ne diyorsun sen? Kimi aldatıyormuşum? Hadi kendince bir şeyler uydurma. Anahtarları nereye koydun, çabuk söyle..

HÜLYA — Görmedim dedim ya..

AHMET — Anahtarları neden aldığını bilmiyorum ama.. (Hülya'nın üstüne yüreyerek) Nereye sakladığını hemen söyleyeceksin.

HÜLYA — Söylemeyeceğim işte..

AHMET — Söylemeyeceğim mi dedin? Demek ki sen sakladın. Neden sakladın?

HÜLYA — Görmedim dedim ya. Hem bu gün bayram, dükkânın anahtarını ne yapacaksın? Nasılsa kapalı kalacak.

AHMET — Dur bakayım, bütün bunlar senin bir şeyler bildiğini gösteriyor. (Kızın üstüne yürür) Bu mektup da elindeydi. Yoksa okudun mu?

HÜLYA — Ben okuma bilmem ki..

AHMET — Yalancı seni.. Anahtarı görmedim diyorsun, kaybolmasına da hiç aldırma-yorsun. Bayram mayram lafi ederek de beni uyutma-ya çalışıyorsun.

HÜLYA — Yalancı sensin.

AHMET — (Biraz yumuşak bir sesle) Benim yalan söylediğimi nerede gördün? oysa bak sen anahtarı görmedim diye ne güzel yalan söylüyorsun.

HÜLYA — Sen de kumar oynamıyorum di-yordun.. Meğerse hep oynuyormuşsun..

AHMET — Nerden duydun?... Dur, dur.. Sen hem de koca bir yalancısın. Okumayı biliyorsun ve bu mektubu okudun değil mi?

HÜLYA — Evet okudum; nolacak?

AHMET — Anahtarı da buradaki söyleneni yapacağımı sandığın için sakladın değil mi?

HÜLYA — Evet.. Ve de vermiyeceğim!

AHMET — Peki bunun sonunun ne olacağını hiç düşünmüyor musun?

HÜLYA — Ne olacak?

AHMET — Babana senin nereden öğrendiysen okuma bildiğini söyleyeceğim. Ooooh ne çok kıza-cak kimbilir. Sonra seni benim özel mektuplarımı, bazı aşklı, sevdalı kitaplarımı okuduğunu da söyleyeceğim.. Sen düşün artık neler olur neler..

HÜLYA — Sen kötü bir yalancısın. Sen baba-ma benim okumamdan söz edersen, ben de sana gelen bu mektubu söylerim.

AHMET — (Mektubu buruşturup cebine kor. Sonra ellerini birbirine sürterek) Hangi mektup? Ben mektup filan almadım uydurma. İstersen söyle bakalım dayım kime inanıyor görürüz. Baban senin, hem sözünü dinlemeyip okuma öğrendiğini hem de bu yetmiyormuş gibi kötü şeyler okuduğunu duyunca sana neler yapar bir düşün. Oysaa şimdi bana anahtarları verirsen seni babana söylemediğim gibi sana bayram hedi-yesi kocaman da bir bebek alırım. Şu bebeğine bak ne kadar berbat birşey (Ahmet bunu söyler-ken Hülya'nın minder üstünde duran bebeğini almak için mindere doğru yürür. Hülya, Ahmet anahtarları bulur korkusuyla telaşla gider anah-tarların bulunduğu köşeye oturur. Ahmet kızın telaşlı halinden durumu kavrar, anlamlı anlamlı güler. Ahmet sonra eline Hülya'nın çoraptan yapılmış uydurma bebeğini alarak.) Şuna bak şuna ne çirkin bir şey. Şu yaşa gelmişsin doğru dürüst bir bebeğin olmamış. Şöyle mavi gözlü, sarı saçlı, yatırınca gözünü kapayan, yumuşak bebeğin olsun istemez misin?

HÜLYA — (Önce güzel bir bebeğe sahip ol-manın hayaliyle güler, sonra tekrar ciddileşerek) Hayır istemem..

AHMET — Amaan canın isterse.. Biliyorum sen dükkândaki paralara korkuyorsun.

HÜLYA — Hayır korkmuyorum.

AHMET — Korkuyorsun. Ama işte şimdi ben gidiyorum. Eğer dayım geldiğinde ona birşey söylemezsen akşam geldiğimde de anahtarları verirsen sana söz veriyorum dediğim gibi bir bebek alacağım. Ne zamandır bunu istediğini biliyorum.

HÜLYA — Hayır istemiyorum senin olsun.

AHMET — Ben şimdi gidiyorum sen yine de düşün.

HÜLYA — İyi ama o adam parayı bugün istiyor.

AHMET — Bak bak hâlâ onu söylüyor. O bir şaka diyorum sana. Ne laf anlamaz şeysin. Öyle borç morç yapacak kadar beni aptal mı sanıyorsun? Haydi allahaismarladık, (Çıkar ve hemen tekrar girer.)

AHMET — Hülya annen masaya bizim ordaki yeni örtüyü yaymanı söyledi. (Kız dışarı çıkınca onunla çıkmış olan Ahmet geri gelir, minderi kaldırıp anahtarı alır. Gülerek)

AHMET — Aptal kız, oturmasıyla her şeyi belli etti. Neyse şimdi hemen gideyim. (Aceleyle çıkar. Hülya elinde masa örtüsüyle girer. Hiç bir şey farketmemiştir. Örtüyü yayar. Sonra gidip bebeğinin yanına oturur, bebeğini yavaşça eline alır, bakar.)

HÜLYA — Mavi gözlü, sarı saçlı bir bebek ha.. Kimbilir ne güzel bir şeydir, öyle bir bebeğimin olmasını ne kadar çok isterdim.

(Hülya dalgın bebeğine bakarken arkada "Hayal Sahnesinin" perdesi açılır. Sahne, içinde hayat belirtisi olmayan bir mağarayı canlandırmaktadır. Yerde bir yandan bir yana 60-70 cm. yüksekliğinde yapılmış kayalar vardır. Hülya yerinden kalkar hayal gibi yürüyerek hayal sahnedeki ışıklar yanıp söner, rüzgâr sesi duyulur. Hülya kabarık bir etek, başına bir taç giymiş olarak bir prenses olarak girer. Arkasında başına bir çorap geçmiş, çorap bebeğin giysilerinde bir erkek çocuğu vardır.)

(HÜLYA) 1. PRENSES

— (Arkasına döner bebeği görür)

Ne zamandır peşimdesin?

Demek onca zaman beni izledin.

Sevgili dostum sana anlattım,

Sözünü dinleyip orada kalamazdım.

BEBEK — Biliyorum,

Kimse ne beni,

Ne ülkemi

Beğenmiyor.

Biliyorum

Ülkemin insanlarında dilek

Toprağında emek

Dağlarında çiçek

Yok.

Fakat yine söylüyorum

Bazan iyilik ve güzellik

En yanımızdadır diyorum.

1. PRENSES (Bir taşa oturur)
— Of ne kadar yorulduğum
Sana anlattım her şeyi
Babamın kaç ülkenin beyi olduğunu,
Yıllarca çocuksuz kaldığını,
Derdine çare bulmak için
Bir çocuğa kavuşmak için
Sarayına falcılar aldığını,

BEBEK — Evet, anlattın ama olsun,
Bir daha anlat nolarsun.

1. PRENSES — Günlerden bir gün ablam,
Sonra da ben doğunca
Babam,
Mutlu ve kutlu olmuş
Fakat bir de erkek kardeşim
Olunca
O minicik oğulcuğu
Doğunca

Babamın anamın içine
Işıklar dolmuş.

Bu bebek
Sanki bebek değil bir çiçek
Anam sevmiş, babam sevmiş
Bir dediği iki edilmemiş
Böyle büyüyorken
Günlerden birgün
Elleri çarpık, burnu yamuk, bakışları ölgün,
Üstü başı dökülmüş,
Papuçları sökülmüş,

Bir dilenci gelmiş kapımıza.
Kardeşimi sevmek istemiş
Eli hafif saçına değmiş
Kardeşim korkmuş bağırması,
Çılgılık çılgılığa nöbetçiyi çağırmış.
Zavallı adamı yakalamışlar
Dövüp hırpalayıp, kakalamışlar.
Meğerse o ihtiyar ermiş;
Bir kurnaz sihirbaz imiş.

Bastonunu şöyle bir sallamış,
Korkunç gözlerle bakmış,
Her yanda şimşekler çakmış

Tüm nöbetçiler afallamış
Tam o sırada kardeşimizi
Işığımızı, güneşimizi
Kucağına almış,
Bir kuş gibi uçarak
Bulutlara dalmış.,

(Çorap bebek ağlamaya başlar.)

1. PRENSES — Hikâyemi her anlattığımda
sen

Yeni dinliyormuş gibi, neden
Ağlıyorsun?

BEBEK — Kardeşine duyduğun sevginle
Yüreğimi dağlıyorsun.

1. PRENSES — Yalnız kardeşine değil bu sevgi
Yüreğimdeki üzüntü, ezgi
Babama da, ablama da
Dinle bak neler geldi başımıza

Babam evlat hasretinden yatağa düştü.
Ne kadar falcı, büyücü varsa
Başına üşüştü.
Her biri bir deva söylüyor
O zavallı hakanın
Oğul, duyulmuyor sesin
Oğul, oğul Neredesin?
Diye inleyen babanın
Anca yüreğini eğliyor.
Birgün babam benimle ablamı
Yanına çağırdı.
"Oğlumu bulun,
Ölü mü, diri mi bileyim.
Ölüyse de diriyse de
Gerçeğe ereyim.
Yaşıyorsa dönüp gelsin,
Ülkem onu hakan bilsin,
Ben de gözlerimi yummadan,
Bir kez onu göreyim.
Muradıma ereyim.
Bundan üç ay önceydi,
Mehtaplı geceydi,
Ablam ve askerleri,
Silahlı atlı erleri
Yola çıktılar.
Bu güne kadar
Dönmediler geri,
İyi kötü hiç bir türden
Çıkmadı haberleri..

Şimdi de ben çıktım yola.
Kardeşimi bulursam
Hem mutlu olacağım
Hem yaşayacak babam.
BEBEK — Kardeşin kimbilir nerede
Belki bir kartalın yuvasında
Belki boğulmuştur dereye
Baban ise hasta ölecek
Yurdunun başına elbet biri gelecek,
Gel beni dinle,
Benim ülkeme gel
Her şey güzel olacak seninle
Sen de gelmezsen eğer
Biz eski bebekleri kimler sevecek?
Kimler bize biraz değer
Biraz yaşama gücü verecek.
(Sahneye yanan sönen ışıkların beraberinde
büyücü kılıkli biri girer.)

SAHNE 2

1. Prenses, Bebek, Sihirbaz

SİHIRBAZ — Hah hah hah hah
Onu da kandıramadın
Onu da ülkende barındıramadın
Buradaki güzellikleri görünce

(Sarı saçlı güzel bebek kılığında iki çocuk
bebeksi yürüyüşlerle gelip prensesin başına çe-
lenk korlar, onu severler)

Sarı saçlı bebekler
Başına çelenk örünce
Çevresinde renk renk
Çiçekler belirince

(Bunları söylerken kayaların arkasından çi-
çek kılığında kızlar çıkarlar)

Böyle güzellikleri bırakıp
Senin taş toprak ülkenе gider mi?
Senin gibi bir çirkinle
Dostluk eder mi?

(Prenses şaşkın bakınır. Çevre hoşuna git-
miştir.)

1. PRENSES — Aman Tanrım ne kadar güzel
bir yer
Ne kadar mutlu olurdum
Burda doğmuş olsaydım eğer.

SIHİRBAZ — Burada doğmamış olsan da
Burada yaşamasan da
Bundan böyle burada kalabilirsin
Burayı yeni ülken yapabilirsin.

1. PRENSES — Oh ne kadar güzel yerler
Sarışın, mavi gözlü bebekli,
Kırmızı, sarı, mor çiçekli
Böyle aydınlık
Böyle ılık

Yerleri herkes sever.
Pekçok mutlu olurdum
Burada bir tek gün de
Kalabilseydim eğer.

SIHİRBAZ — Kalabilirsin istediğin kadar
Sadece bir şartım var.

1. PRENSES — O şart neymiş?

SIHİRBAZ — Şu arkana takılan
Hem çirkin, hem zarar
O bebeği istemen.

1. PRENSES — Ben de buna evet diyemem.
Hem siz bana bakın hele
Burada kalmam için bu ısrar niye?

SIHİRBAZ — İsrar eden kim?
Sadece niyetim
Seni mutlu kılmak

Sen de istemez misin
Bu güzelliklerin
Bu renklerin içine katılmak

1. PRENSES — Eğer gönlümde büyük bir
dilek
Olmasaydı,
Eğer içime kardeş ata sevgisi
Dolmasaydı

SIHİRBAZ — Kardeş mi dedin?
Ablanı arıyorsan
O, burada,

1. PRENSES — Nasıl? Üç aydır kaybolan
Babamı meraka,
Sarayı telaşa boğan
Zavallı ablam burada mı?
Neden buradadır, sebebi nedir?
Onu tutsak mı ettiniz?
Ülkesine dönmeyi yasak mı ettiniz?

SİHİRBAZ — Ablan akıllı bir kız

Esirdir esir olmaya

Yalnız,

Bana değil,

Bu güzeliklere esir.

SAHNE 3

Evvelkiler 2. Prenses

2. PRENSES — Kardeşim sen misin?

1. PRENSES — Ablam benim. (Sarılırlar)

Şimdi işin daha kolay olur.

İkimiz birden yola koyulur,

Kardeşimizi buluruz

Babamız hasta, yatakta

Onu da derdinden

Kurtarmış oluruz.

2. PRENSES — Kardeşimiz kimbilir nerede

Hangi vadide, hangi dere.

Babam ise senin, benim için

Yas tutar mı?

Oğlundan başka hasretlisi

Var mı?

O halde niçin, neden uğraşayım?

El el, diyar diyar dolaşayım?

(Bebek ağlar)

SİHİRBAZ — (Bebegin üstüne yürür) Haydi git buradan

Şu etrafına bak

Hangi budala, hangi avanak

Biraz görüşü varsa eğer

Senin şu ortama yakıştığını söyler.

BEBEKLER, ÇİÇEKLER, HEPSİ BİRDEN:

— Haydi git, haydi defol,

İşte orada kayalıklarına

Mağara kovuklarına

Giden yol

Haydi git git,

Seni kurtaramaz oradan

Ne bu güzel kız

Ne de yürekli bir yiğit

(Bebek üzgün çıkarken)

1. PRENSES — Hayır, hayır durun

O bebek benim konuğum.

2. PRENSES — Demek burada kalmaya

Bu güzeliklere dalmaya

Razı oluyorsun?

1. PRENSES — Böyle bir şey demedim,

Vatanım, kardeşim, evim

Neredeyse benim

Orasıdır yerim.

Hem o bebeğin günahı neydi

Ben o bebeği de isterim.

SİHİRBAZ — (Elleriyle başını örter) Eyvah

Sevgisini çözemedim. Ah!

(Güzel bebekler bir an için arkalarını dönerler. Arkalarında başlarına takılmış birer çirkin maske vardır. Sonra tekrar yüzlerini dönerler. çiçekler ise bir an kadar kayaların arkasına saklanır sonra tekrar çıkarlar.)

SIHİRBAZ — Hemen gitme bari

Bir kaç gün kal

Dal dal çiçeklerin,

Bal bal peteklerin

Kuşların kelebeklerin

Güzelliklerinden sen de payını al.

2. PRENSES — İnan bana kardeşim

Bir ömür boyu

Burada kalmaya değer.

1. PRENSES — Belki haklısın

İçinde sevgi duyamıyorsan eğer,

Vatanına, atana

Toprağında yatana

Kardeşine, soyuna

İlk önüne çıkan yer

Sana cennet gözükür birden.

Baban orada hastayken

Senden ve benden

Bir haber bekleyen

Bütün ülkem yastayken,

Vicdanımı rahat tutamam.

Onları unutamam.

Buralarda duramam ben.

SIHİRBAZ — Ah, aman baş edemedim, Kahroldum..

(Bebekler yine arkalarını dönerler, böyle daha uzun müddet durup tekrar yüzlerini dönerler. Çiçeklerin ise kimi yavaşça kayaların arkasına çöker, kaybolur, bir ikisi ise yarılarına kadar kayaların arkasına çöker.)

2. PRENSES — Burada kalmıyacak mısın?
Kararın kesin mi?

1. PRENSES — Evet işte gidiyorum,
Sen de gel benimle
Burası senin yerin mi?

SIHİRBAZ — Eyvah, yüreğini taş edemedim
Bunca bebekle
Bunca çiçekle
Aklını çeledim, Mahvoldum.

(Sihirbaz dövüne dövüne sahneden çıkar. Çiçekler yok olur, bebekler çirkin yüzlerini döner, öyle kalırlar, ışıklar söner. Kızlar korkuyla birbirlerine sarılırlar.

PRENSESLELER — A a nedir bunlar? O bebekler ne oldular?

Ya o çiçekler nereye kayboldular?

(Kızlar şaşkın bakınırken, çorap bebek başındaki, ellerindeki çorapları atmış, eski giysileri üzerinde olarak sahneye girer.)

2. PRENSES — Bak bak şuraya bak

Aramaya çıktığımız
Kardeşimiz değil mi bu?
Nereden çıktı?
Anlamadım doğrusu.

1. PRENSES — Kardeşim benim,
Güzel prensim. (Üçü birbirine sarılır. Be-
bekler sahneden çıkar)
Nasıl oldu da buraya geldin?
Aylardır neden ülkenе dönmedin?

PRENS — Beni tanımadınız mı?
(Büyük ablasına) Ben senin sevip yanına
almadığın
Çirkin bebeğim.
O kötü, hain sihirbaz,
Beni büyüleyip, çirkinleştirip
İşe yaramaz
Eski bir bebek yaptı
Buraya bıraktı.

2. PRENSES — Neden kendini tanıtmadın?
Sen söylemezsen
Kimsin, nesen, nedir adın,
Ben nereden bilebilirdin.

PRENS — O da büyüünün bir kısmı,
Eğer sana kendimi tanıtsaydım
Hiç insan olmamak üzere
Bir çirkin bebek yerine
Ufak bir böcek olacaktım.
Ömrümün sonuna dek öyle kalacaktım.

1. PRENS — Peki şimdi, şimdi nasıl,
Eski halini buldun,
Kardeşimiz olan asıl prens oldun?

PRENS — Senin iyi kalbin
Şefkatli yüreğin,
Vatanına, babana, bana
Olan sevgin,
Büyüyü bozdu.

O cadının elinde
Çirkinliğim, sevilme yişim
Büyük bir kozdu.

O, saraya gelen dilenci,
Bir zavallı değildi.

O, yüzü yüzlerin,
O, elleri ellerin en iğrenci..

Ondan tiksindiğim için
Güzelliğimi yok etmeyi
Amaç bildi.

Dayanamadığımdan konkuçluğuna
Çirkin, eski bir bebeğin
Sevilme yişinin
Acısını çektiirdi bana,

O cadı ihtiyar
"Böyle kalacaksın" dedi
Ta ki seni bu halinle
Biri sevene kadar.

Gördüğünüz o güzel bebekler,
O renk renk kelekler,

Burada tutabilmek içindi sizi
Beni seven ikinizi

Kandırmak için tuzaktı.

Hepsi uydurma, yapma

Hepsi gerçekten çok uzaktı.

Babamı, vatanımı, beni

Güzelliklere de i medi in için

Kurtardı o asil kalbin

1. PRENSES — Haydi  imdi gidelim

Ülkemize varıp

Hep birlikte bayram edelim.

(Sevinçle, zıplayıp koşarak sahneden çıkarlar, az sonra H ly  eski kılı ıyla hayal gibi hayal sahneden  n sahneye iner. Hayal sahnenin perdesi kapanır. H ly   orap bebeği eline alır.

HÜLYA — (Kendi kendine) Hayır anahtarı ona vermeyece im, Bir güzel bebekle beni kandıramaz. Babamın paralarını alamaz. (Biraz durur düşünür). Fakat seni gebertece im yazıyordu. Ya sahiden onu öldürürse.. Ne yapsam acaba.. Her eye rağmen en iyisi olanları babama söylemek. Belki okuma   rendi im için beni d ver ama yine de ona her şeyi anlatmalıyım.

(Sahneye anne girer.)

HÜLYA — Anne, Ahmet ağabeyim dönmedi mi?

ANNE — Hayır dönmedi, neden sordun?

HÜLYA — Hiii  bu gün bayram, şimdi babam camiden gelir. Sahiden, namaz bitmiştir. Babam niye daha gelmedi?

ANNE — Namazdan sonra oradaki konu kom uyla bayramla ıyordur.

HÜLYA — Hani diyecektim ki Ahmet ağabeyim namaza gitmedi ine göre eve gelip babamı beklemeli, onun elini  pmeliydi.

ANNE — Amaan  imdiki gençler, ne bayram bilirler ne seyr n.. Ata ana tanımazlar. El  pmesini, hürmeti bilmezler. Kimbilir hangi cehenneme gitti.

HÜLYA — Anne bir şey mi oldu, niye   kelendin?

ANNE — Ne bileyim. Bunca zaman oldu, şimdi konu komşu gelir. Babam daha ortalarda yok. Yaramaz bir şeyler olmasaydı bari..

(Ömer koşarak sahneye girer)

ÖMER — Anne anne ko  babam.. (Tekrar koşarak sahneden çıkar)

(Anne, H ly  tela la yerlerinden kalkarlar.)

ANNE — ( ıkarken) Ne oldu,  mer babana ne oldu?

(Anne ile H ly  babanın koltuklarına girmiş olarak  merle beraber sahneye girerler)

ANNE — Ne oldu sana efendi neyin var?

BABA — (zorla konuşarak) Mahvolduk... hanım.. Mahvolduk, bütün.. paralar...

(Babayı mindere oturturlar, Hülya yastıkları bir uca koyar.)

ANNE — (Ömer'e) Ne oldu Ömer baban niye paralarım diyor? Bu ne demek?

(Hülya babasını yatırır, gidip bir örtü alarak babasını örterken ömer olanları anlatır.)

ÖMER — Gelirken dükkâna uğradık, babam kasadan para alıp yoksullara dağıtacak. Kasayı açınca bütün paralarının, herşeyin çalınmış olduğunu gördü.

ANNE — İki bileziğim vardı, kasada, onlar da yok muydu?

ÖMER — Babam bugün bayram diye onları da sana getirecekti..

ANNE — (Dövünür) Amanın başımıza gelen, şimdi biz ne edeceğiz? Amanın dostlar, biz şimdi ne yapacağız?

HÜLYA — Anne babam hasta, sen bağırarak onu biraz daha hasta ediyorsun.

ANNE — Kız anlamıyor musun hiç bir şeyimiz kalmamış. (Ömer'e) Peki hırsız aradınız mı, polise gittiniz mi?

ÖMER — Tam polise gidiyorduk, Vasfi amcaya rastladık, durumu anlatınca "Vay dedi Vasfi amca, az önce Ahmet dükkâna girdi, bir çantayla çıktı, istasyona doğru gidiyordu. Her hal anasına gidiyor dedim..

(Hülya koşar minderin altında anahtarları arar. Tabii yoktur.)

HÜLYA — Yok anahtarlar yok, hain dükkanı soydu desene..

ÖMER — Hem dükkanı soymuş hem de kaçırmış. Babam bunu duyunca "Ay bana bir şey oluyor dedi kalbini tuttu, bayıldı. Vasfi amcayla arabaya koyduk getirdik.

ANNE — Vasfi Efendi nereye gitti?

ÖMER — Vasfi amca doktora gitti, şimdi gelirler.

ANNE — Yetişin dostlar, adamım gidiyor, vay başımıza gelenler vay!

(Hülya babasına kolonyalı su vermeye çalışmakta, anne şaşkın odada dolaşmaktadır.)

ÖMER — (Ağlamaklı bir sesle) Biz de onu camide namaza bekledik. Meğerse o ne iş peşindeymiş.

ANNE — Vay vay vaaay, acep niye bayram gününü seçti ki? (Hülya'nın yanına gelir, suyu içirmeğe çalışırlar.) Haydi efendi iç bunu, iyi gelir. Amanının hiç duymuyor bile.. (Çocuklar ağlaşırlar, anne ellerini havaya kaldırır) Ahmet Ahmet bir şeycikler demem, Allah'ından bulasın. (Vasfi Efendi, doktor, bir iki komşu girerler.)

ANNE — (doktora) Gel doktor bey oğlum, Ali amcan ölüyor, bak ona kurtar onu.

DOKTOR — Telaşlanmayın bir dakika müsaade edin, muayene edeyim. (Doktor muayene eder, iğne hazırlayıp yaparken) Bu yaptığım iğne

onu şimdilik biraz kendine getirir, ama derhal hastaneye kaldırmamız lazım. Hemen amaliyat edilmeli.

ANNE — Ameliyat mı? Ama bizim bir yerde birikmiş paramız yok, amaliyat para ister. Ne yapsak acaba?

(O sırada öğretmen girer.)

ÖĞRETMEN — Burda ne var, ne oluyor?

KOMŞU AYŞE HANIM — Hiç sorma hocanım, Ali Efendi kalp krizi geçiriyor.

ÖĞRETMEN — Ne diyorsun, geçmiş olsun Huriyanım.

ANNE — Ah başımıza geleni hiç sorma hocanım, o haylaz Ahmet bütün paramızı varımızı yoğunuzu kasadan çalıp, kaçmış.

ÖĞRETMEN — Demeyin, nasıl olur?

(Bu sırada baba kendine gelir, kıpırdar.)

ANNE — Hiç umar mısın oldu işte. Şimdi de doktor ameliyat diyor, bizim beş paramız yok..

VASFİ — Para nasılsa sonra verilecek, şimdi onu düşünme.

(Doktorla, öğretmen aynı anda konuşurlar)

DOKTOR — Benden söylemesi, hemen hastaneye götürmeniz lazım.

ÖĞRETMEN — Üzelmeyin, paranız hazır sayılır.

(Öğretmenin konuşmasını kimse duymamıştır. Tekrarlar)

ÖĞRETMEN — Beni duydun mu Huriyanım? Paranız hazır dedim.

ANNE — Nasıl hazır?

ÖĞRETMEN — Sizlerden habersiz Hülya'yı çocuklar arasında açılan hikâye yarışmasına katmıştım, birinci gelmiş, para kazanmış, para bankaya gelmiş.

(Hülya ile Ömer sevinçle bakışırlar.)

ANNE — (şaşkın) Ne diyorsun sen hocanım, yani benim.. kızım.. hikaye mi yazmış?

ÖĞRETMEN — Evet.

ANNE — Kimden duyduğu hikayeymiş bu?

(Baba ilgiyle dinlemektedir. Komşular hayret ederler.)

ÖĞRETMEN — Hiç kimseden. Kızınız çok akıllı bir çocuk, kendi kafasından uydurdu. İşte şimdi birinci gelmiş parasını yollamışlar. Ali efendiyi hemen hastaneye götürelim, bayram sonu parayı alır hastane borcunu ödersiniz.

BABA — (Hafifçe başını kaldırarak) Öğretmen Hanım... benim, kızım okuma yazma bilmez.. Bu dediğin.. olamaz. (Çocuklar korkuyla birbirlerine sokulurlar.)

ÖĞRETMEN — Ali Efendi şimdi hastasın, ama sana söyleyeceğim şey seni üzmemeli sevin-dirmeli.

HÜLYA — (Koşar, öğretmeni tutar) Hayır, söylemeyin kızarsa daha çok hastalanır.

BABA — Kızmayacağım... deyiver, öğretmen...

ÖĞRETMEN — Ali Efendi senin akıllı kızın kardeşinden okuma yazma öğrenmiş. Pek çok kitap okumuş, hikayeler de yazıyordu. Ben de bunlardan birini yarışmaya yolladım. Görüyorsun ya hevesli çocukların önüne geçilmiyor.

HÜLYA — (Koşar, babasının eline sarılır, yere diz çöker.) Babacığım ne olur bana kızma sen iyi ol, eğer istersen okumayı yazmayı unuturum.

BABA — (Elini Hülya'nın başına koyar) Zavallı kızım.. demek okumayı böyle seviyordun ha.. ben ise.. seni okula.. yollamadım.. Şu feleğin işine.. bak.. kızım.. para alacak da.. o da benim.. hayatımı.. kurtaracak..

(Üzgün pişman başını iki yana sallar) Üzülme, sana hiç kızmadım.

ÖĞRETMEN — Evet Ali Efendi, Allah ömür yazarsa da silerse de bir o'ayı bahane eder, İnşaallah iyi olacaksın.

BABA — Öğretmen hanım, iyi olsam da.. olmasam da.. kızımı.. okula yazacağına söz.. ver bana.. Kız çocuğu.. deyip okutmadım, kız, erkek diye.. ayırdım.. Çok hata etmişim.. Erkek yeğen.. beni.. hasta etti..

DOKTOR — Lütfen daha fazla yorulmayın.

BABA — Öğretmen hanım..

ÖĞRETMEN — Yorulma Ali Efendi sana söz veriyorum, kızını okula yazacağım, kızın da oğlun da çok akıllı ve iyi çocuklar, ikisi de okuyacak ve sen de iyi olacak onların başarılarını görüp övüneceksin.

(Çocuklar babalarına sarılırlar.)

Perde kapanır.

NASRETTİN HOCA

Bir Perdelik Piyes

(Perde açılmadan perde önüne gelen kızlı,
erkekli sekiz on çocuk aşağıdaki güfteyi, ritmik
hareketlerle melodik bir şekilde söylerler.)

HEP BİRLİKTE

Vaktiyle Akşehir'de
Koca bir Hoca varmış.
Ünü bütün ülkeyi
Kasaba, köyü sarmış.
Her sözü, her yaptığı
Pek çok anlam saklarmış.
Ağzından söz yerine
Sanki ballar akarmış.

HOCA, HOCA Nasrettin Hoca,
HOCA, HOCA sarığı koca,

Neredeyse o yeri
Sevinç, neşe bürürmüş,
Hocamız çevresini
Epeyce güldürürmüş.

Hoca'yı herkes tanır,
Bunu iyi biliriz.
Neler geçmiş başından
Buyrun seyrediniz siz

HOCA HOCA Nasrettin Hoca
HOCA HOCA sarığı koca

(Bu çocuklar perdenin bir yanından sahne arkasına giderlerken, perdenin diğer yanından beş çocuk çıkar, yine perdenin önünde yan tarafta dururlar. Bunlar konuyu tanıtan ve bazan da yorum yapan söz korusudur.)

KORO

Hocamızın eski evi, çok harap ve yıkılmış,
Dam, çatı onarmaktan, Hocamız çokça bıkmış.
Günlerce ev aramış, tabanları aşınmış,
Sonunda bir ev bulup hemencecik taşınmış.
Bulunduğu ev çok şirin, oldukça da güzelmiş,
Fakat mahalle halkı hem aylak hem tembel-
miş.

Tüm işleri güçleri kahvede oturmamış,
Sabahtan akşama dek, dedikodu kurmamış.
Kimin ne kadar malı, ne kadar akçesi var?
Kim nerde, hangi zaman ne iş tutar, ne yapar?
Bütün günleri bunu, konuşmakla dolarmış,
Kahveci, çay, tavla derken, paraları yolarmış.
İşte böyle bir yere düşmüş ermiş Hocamız.
Seyrederim kimlere, ne ders vermiş Hocamız.

(Koro perde arkasına gider.)

Perde açılır.

(Sahnedeki dekor eski bir kahveyi canlandır-
maktadır. Sahnenin bir yanına sekiz tane alçak
arkalıksız, hasır sandalye dizilidir. Aynı yanda
arkada bir kahve ocağında kahveci durmaktadır.
Öte yanda arkada bir evin dıştan görünüşünü
yansıtan bir sokak kapısı ile bir pencere vardır.)
(Perde açılınca Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin,
Ali ve Veli adında altı kişi gelir, yandaki sandal-
yelere, bacakları hafifçe açık olmak üzere oturun-
lar. Bu kez öte yandan kahveye elinde içinde
tencere bulunan bir kazan taşıyan biri girer. Bu
gelenin adı Sadık Efendi'dir.)

SADIK EFENDİ — Merhaba ağalar.

KAHVEDEKİLERİN TÜMÜ — Merhaba Sa-
dık Efendi. (hepsi aynı şekilde kazanı göstererek)
Bu ne? Bu kazan ne?

AHMET — Yoksa ırmağa çamaşıra mı gidi-
yorsun?

MEHMET — Hani üzüm nerede?

SADIK — Ne üzümü?

MEHMET — Kazanda pekmez kaynatmaya-
cak mısın?

(Sadık Efendi'nin cevap vermesine kalmadan)

HASAN — Ben anladım, yogurt çalacaksın.

HÜSEYİN — (Kalkar kazanın içine bakar, tencereyi eline alarak) O o o Arkadışımız herhalde ziyafet hazırlıyor. Burada bir de tencere var.

SADIK — Susmuyorsunuz ki anlatayım. Dinleyin bakın.

HEPSİ BİRLİKTE — Seni dinliyoruz, anlat bakalım.

SADIK — Doğrusunu isterseniz ben de çok şaşırdım. Şimdi size anlatınca siz de şaşacaksınız.

HEPSİ BİRLİKTE — Anlat anlat neymiş bakalım, şaşırtırsa şaşalım.

SADIK — (Karşı evin kapısını göstererek) Şu eve yeni taşınan hoca var ya..

HEPSİ BİRLİKTE — Şu akıllı dedikleri hocayı mı diyorsun?

SADIK — Ne akıllısı ayol, düpedüz enayinin teki...

HEPSİ BİRLİKTE — (Hepsi oturdukları yerden biraz biraz kalkarak şaşkınca) Demeli!!

SADIK — Geçen gün Hocanın hanımı bizim kaşık düşmanından çamaşır kazanının istemiş.

HEPSİ — (Otururlarken) E e e e!

SADIK — Bizimki de kazanı vermiş. Kazan bugün bize gerek oldu, gidip istedim.

HEPSİ — (Ayağa kalkıp, ellerini kemerlerindeki hançerlere koyarak) Yoksa vermedi mi?

SADIK — Verdi, verdi. (Hepsi eh neyse der gibi başlarını sallayıp otururlar) Verdi yaa, yanında bir de tencere verdi.

HEPSİ — A a O neye?

SADIK — Ben de sizin gibi sordum. "Bu ne Hoca?" dedim. Ne dedi biliyor musunuz?

HEPSİ — Ne dedi, ne dedi?

SADIK — Kazanın doğurdu, dedi.

HEPSİ — Doğurdu mu? Hah, hah, hah. Kazan doğurur mu?

SADIK — Aynen öyle dedi ve kazan doğurdu diye bu tencereyi de bana verdi. İşte böyle oldukça saf bir hoca..

ALİ — Gerçekten de çok safmış.

VELİ — Kurnaz olursak ondan pek çok şey koparırız.

AHMET — Ama ben çok zeki diye ününü duymuştum.

MEHMET — Ben de akıllıdır diye işitmiştim.

HASAN — Anlaşıyor ki oldukça saf biri; kazanı doğurttuğuna göre...

HÜSEYİN — Ödünç aldığı bir kazana bir koca tencere verdiğine bakılırsa varlıklı, zengin biri olmalı...

SADIK — Herhalde epey zengin. Eh ben bir tencere kopardım, siz de aklınızı kullanırsanız belki bir şeyler tırtıklayabilirsiniz. Ben gidiyorum. Haydi eyvallah!

HEPSİ — Güle güle, selametle, güle güle...

(Sadık kazanını alır gider.)

(Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin, Ali Veli sağ ayaklarını sol dizlerine koyarak otururlar. Sol elleriyle sağ ayak bileklerini tutarlar, sağ ellerine tespihlerini alarak sağ el bileklerini sağ dizlerinin üzerine koyarlar. Düşünüyormuş pozuna girerler. Hepsi ritimle tespihlerini çekerlerken ahenkli bir şekilde konuşurlar.)

HEPSİ BİRLİKTE:

— A-ca-ba, Ho-ca-nın, kaç ak-çe-si-var?

— A-ca-ba, Ho-ca-nın, malı ne-ka-dar?

(Bunu üç kez söyledikten sonra harekete devam ederlerken sessiz bir şekilde ağızlarını kıpırdatırlar.)

KAHVECİ — (Sahnenin önüne gelir)

— Hoca'nın serveti bunların kafalarına girdi ya, Hoca'yı bunların ellerinden daha kimse kurtaramaz. Zavallı Hoca, onu dün evinin kapısı önünde görmüştüm, iyi birine de benziyordu. Ben onu bunlara karşı uyarsam iyi olur. Belki buna karşılık da bana birşeyler verir. (Sahnenin arkasındaki çay ocağına gider.)

KAHVEDEKİLER — (Hepsi birden ayaklarını değiştirerek ritimli konuşmaya devam ederler.)

Hocayı- yı bir güzel- so- ya- lım.

Bir kaz bul- muş iken- yo- la- lım.

(Bunu iki kez söylerler. Bu sırada Hoca sahneye girer.)

KAHVECİ — (Koşarak Hoca'yı kapıdan karşılar.) Buyrun bakalım, mahallemizin yeni kiracısı, yeni komşumuz Nasrettin Hoca. Hoş geldin, sefalar getirdin.

(Kahvedekiler demek buymuş gibi birbirlerine bakarlar. Sonra da Hoca'nın yanına giderler, her biri kendi yanına otursun diye Hoca'yı çekiştirir.)

AHMET — (Arkadaşlarının önüne geçer.) Böyle buyur Hoca Efendi, böyle buyur.

MEHMET — (Ahmet'in önüne geçip Hoca'yı kolundan tutup kendi yanını gösterir)

Hayır oraya değil şöyle otur Hoca Efendi.

HASAN — (Arkadaşlarını dirsekleyip, kendi yanını gösterir.) Yok yok, burası her yerden güzel.

HÜSEYİN — Hiç orası olur mu Hocam bu yana gel.

(Hoca ortada bir yere oturur.)

ALİ — (Hoca'nın oturduğu yer Ali'nin yanındır.) Hah, iyi ettin Hocam, burası çok temiz.

(Hepsi yine sıralı otururlar.)

VELİ — Valla Hoca senden çok hoşlandık biz.

AHMET — Hoca Efendi senin namın buralara kadar geldi. Gayet eli açık biriymişsin..

HÜSEYİN — Herkese iyilik edermişsin..

HOCA — (Memnun) Doğrusu ya hiç bir yerde sizin kadar candan komşulara rastlamadım.

HEPSİ — Tabii, tabii biz çok iyiyiz.

HOCA — Ben artık bu evden hiç çıkmam.

HEPSİ — Çıkma, çıkma sakın bir yere gitme. (O sırada Ahmet uzun uzun, seslice esner.)

MEHMET — Ne o Ahmet niye öyle esnedin?

AHMET — Dün gece hiç uyuyamadım da uykum geldi.

HEPSİ — Ne oldu, niçin uyuyamadın?

AHMET — Bizim oğlan gece çok hastalandı.. Sabaha kadar başında bekledik. Hiç uyuyamadım. A Bak Hoca sana rastlamışken söyleyeyim. Madem bir ünlü hocasın, bizim oğlana bir iki dua yaz da muska yapıp buynuna asayım. İlaç alamıyorum bari bir dua yazdırayım.

HOCA — Niçin ilaç almadın?

AHMET — Param yok Hocam. O çerçi Musa yok mu, bir şişe deva için yığınla akçe ister. Nereden bulup nereden alacağım. Oğlan göz göre göre ölecek.

HOCA — Ben duasını yazarım ama ilaçsız olmaz.

AHMET — Ben fakir adamım Hocam, nereden para bulup alayım?

HOCA — (Hoca elini cebine sokar, hepsi merakla bakarlar. Hoca çıkardığı parayı Ahmet'e uzatır.) Al ilaç paranı ben vereyim. Sen şimdi hemen çerçiye git, ilacını al.

AHMET — (parayı kapar gibi alır) Sağol Hocam sağolasın. Şimdi gider oğlana deva alırım. Allah senden razı olsun. (Koşar gibi çıkar.)

(Kahvede kalanlar Ahmet'in kurnazlığı karşısında şaşırılmışlardır. Bir köşeye toplanıp birbirlerine "gördün mü kurnazı" der gibi işaretler yaparlar.)

KAHVECİ — (Hoca'nın yanına gelir) Ne içersin Hocam?

HOCA — Bir bol şekerli şerbet ver bakayım.

KAHVECİ — Derhal şimdi sana güzel bir şerbet yaparım.

(Kahveci Hoca ile konuşurken diğerleri de köşede konuşurlar)

MEHMET — Gördünüz mü gözü açığı?

HASAN — Olmaz o parada bizim de hakkımız var, hemen gidip alalım.

MEHMET ile HASAN — Geç oldu Hoca, kusura kalma biz gidiyoruz. (Çıkarlar)

HÜSEYİN — Benim de evde işim vardı. Haydi hoşçakal Hoca. (koşar gibi o da çıkar)

ALİ — Ben de yağ alacaktım. (Vedalaşmadan çıkar.)

VELİ — (Ali'ye seslenirken bir yandan da Hoca'ya telaşını belli etmekten çekinir) Beni de bekleyin, hoşça kal Hocam bize de buyur.

(Onlar gidince kahveci Hoca'nın şerbetini verir. Hoca'nın yanına oturur)

KAHVECİ — Bak Hocam, sen bu mahalleyi bilmezsin. İyidirler, hoşturlar fakat paraya fazla düşkündürler. Senin için biraz safça diye lafını ettiler. İyilikten pek anlamazlar. İyilik olsun diye birşeyler versen "enayiye kandırdık" derler. Onun için onlara birşeyler verirken dikkatli olasin. Ben bunları senden birşey beklediğimden söylemiyorum. Seni pek sevdim de uyarayım dedim.

HOCA — (Şerbetini içip bitirmiştir) Sen gönlünü hoş tut kahveci kardeş, ben insanları hemen anlarım. Mesela senin çok iyi bir kişi olduğunu, sırf iyilik olsun diye beni uyardığını buna karşılık benden hiiiç bir şey istemediğini hemen anladım. Sen hiç tasalanma, ben herkesle başederim. Dostluğuna da çok teşekkür ederim. Eh burada kimse kalmadığına göre ben de evin yolunu tutayım. (Kalkar, çıkarken) Haydi sağlıcakla kal.

KAHVECİ — Haydi güle güle git. Yarın gene buyur, gel. (Hoca çıkınca "tuh be" der gibi ellerini birbirine vurur.) Hoca kendini kurnaz sanıyor ama buradakilerin ne yaman olduklarını bilmiyor. Bir anda nasıl aldatıp parasını aldılar. Bana da söylediklerime karşılık birşey vermedi. Neyse benim de elime bir fırsat geçer elbet. Artık ben de eve gideyim. (Bardağı ocağa koyar ve çıkar.)

(Sahne boşalınca konuyu yer yer anlatacak olan baştaki koro sahneye gelir.)

KORO

Hocamızı aldatma yarışı başlayacak
Bu uğurda yarenler, dostları taşılayacak.
Hepsi yeni komşuyu aldatabilmek için
Gece uyku girmedi gözüne hiç birinin
Kimisi yatağında bir kalktı bir oturdu,
Kimi bir o yana, bir bu yana döndü, durdu.
Hoca'yı aldatınca içlerinden birisi,
Elbette bu olmuştı, bir onur meselesi.
Evet, mutlak bir seycik alınmalı Hoca'dan,
Hatta bu şey pek küçük olsa da karıncadan,
Kimi sabaha kadar nep düşünüp durmuştu,
Kimi de birer küçük hiylecik uydurmuştu.
Bizim gibi hiyleciyle -dediler- başetmek zor
Bu bilge denen Hoca bizleri tanımıyor.
Pek saf görünen Hoca oldukça küçümsendi,
Her birisi aklınca Hoca'yı hemen yendi.
Henüzşafak sökerken, tanyeri ağarırken,
Üşüştüler kahveye, kahveciden de erken

(Mehmet, Hasan, Hüseyin, Ali, Veli kahvenin kapısı farzedilen sahnenin yan tarafına gelirler. Kimi esniyor, kimi kuşağını bağlamakta, giyimini tamamlamaktadır.)

Koro konuşmasına ara vermeden devam eder:

Hocamız hiç kimseyi incitmeyi sevmezdi.
Bilirdi dünya malı bir gönüle değmezdi.
Hem kırmadan kimseyi, hem incinmeden
biri,
Yola getirmeliydi bu haylaz tembelleri.

(Bu arada kahveci gelir kapıyı açar açmaz
ötekiler kahveciyi çabuk girsın diye iteklerler)

Hoca bunlarla nasıl görelim başedecek
Nasıl suluyu kuru, kuruyu yaş edecek?

(Koro çıkar)

(Kahveye girenler koro çıkıncaya kadar kah-
vede dalaşırlar, sonra sahnenin önünde toplanır-
lar. Söylediklerine uygun eş hareketler yaparlar.)

BEŞİ BİRDEN — Bu Hoca'yı acep nasıl üt-
meli?

Paralarımı ne edip yürüt-
meli?

Şaştık vallahi bu Ahmet'e
Girmede biraz bile zahme-
te.

(Sahneye zafer kazanmış edasıyla Ahmet
girer, yerine oturur)

AHMET — (Böbürlenerek) Ha hay! Dün ho-
cayı nasıl kandırdım, değil mi? Kahveci neydi o
hocanın adı?

KAHVECİ — Nasrettin Hoca

AHMET — İki söze kandı be. Ne safmış, ne
aptalmış. Ama benimki de ne buluştu ya! Kurnaz-
lık buna denirdi doğrusu. Öyle değil mi be? Haydi
bakalım siz de gösterin kendinizi..

MEHMET — Ben de bir şey düşündüm. Şim-
di gidip onu kandıracağım.

HEPSİ — Nasıl?

MEHMET — Biraz sonra kasabaya gidece-
ğim, kendi eşeğime bineceğime onunkini ister,
Hoca'nın eşeğine binerim.

HEPSİ — Haydi git, iste bakalım.

(Mehmet gidip Hocanın kapısını çalar. Kah-
vedekiler sessiz konuşurlar. Hoca kapının önüne
çıkarak.)

HOCA — (Candan) Hayrola komşu? Hoş gel-
din, sefa geldin. Buyur içeri geç, bir acı kahvemi
iç.

MEHMET — Yok Hocam geçmeyeyim. Başka
zaman gelirim. Senden bir şey isteyecektim.

HOCA — Birşey mi isteyecektin? Nedir o
söyle, hemen vereyim.

MEHMET — Sağolasın Hocam, böyle diyece-
ğini biliyordum. Bugün kasabadaki pazara git-
mek gerek lakin benim eşek hastalanmış, senin-
kini ödünç olarak isteyecektim. Eşegini bir iki
saatliğine bana verir misin?

HOCA — İyi, hoş olurdu, verirdim, fakat bugün evde yok.

MEHMET — Yok mu? Ya Peki nerede? Biri ne mi verdin?

HOCA — Evet, yani şimdi burada yok. (O sırada içeriden eşek anırması duyulur.

MEHMET — (Sevinçle) Ya bu ses ne Hoca? Bak eşeğin ben evdeyim diyor.

HOCA — (Öfkelenmiş gibi sesini yükselterek) Yaa eşeğin dilinden anlıyorsun demek ki. Benim gibi okumuş bir adama inanmıyorsun da bir eşeğe mi inanıyorsun? Senin gibi akıllı bir insan insana inanır. Eşeğe ancak eşekler kanar. Ben evde yok diyorsam evde yoktur, öyle değil mi?

MEHMET — (Bu laf kalabalığı karşısında şaşkın) Haklısın Hocam, hoşgör, bilemedim. Demek evde yokmuş, ne yapalım. Haydi ben gideyim, eyvallah.

HOCA — Haydi git güle güle.(Hoca evine girer, Mehmet kahveye döner.)

KAHVEDEKİLER — Ne oldu? Hani eşek? Yoksa alamadın mı?

MEHMET — Hoca hiç de sizin sandığınız gibi biri değil. Ya çok kurnaz biri ya da hasisin teki.

AHMET — Hadi canım sen de kendi beceriksizliğini söylemiyorsun da Hoca için hasis diyorsun.

HASAN — Durun, bir de ben gideyim, bakın nasıl kandırırım.

HEPSİ — Haydi görelim bakalım.

(Hasan Hoca'nın kapısını çalar, Hoca çıkar.)

HOCA — O o o! Vay komşum vay! Ne iyi ettin de geldin. Buyur geç. Tam ben de biri gelse de kahve içip sohbet etsek diyordum.

HASAN — Yok Hoca Efendi girmeyeceğim. Senden bir şey isteyecektim de...

HOCA — Hayırdır, ne isteyeceksin söyle derhal vereyim.

HASAN — (Ne isteyeceğini birden bulamaz) Ne bileyim neydi? Bir şey isteyecektim. Ha aklıma geldi. Bizim hanım çamaşır yıkadı. Tam asacaktı baktı ki çamaşır ipini fare yemiş. Şimdi ipim yok senden ip isteyecektim.

HOCA — Yaa! İpsizsin demek?

HASAN — Evet Hoca Efendi, vereceğin ip biraz da uzun olsun.

HOCA — Verirdim ama kusura bakma ip boş değil. Biz de bu sabah ipe un serdik.

HASAN — (Gülümser) Aman Hoca ne diyorsun, ipe un serilir mi?

HOCA — Tabii serilir. Bak sebebini anlatacayım istersen. Un güvelenmişti, hanım unu bir güzel yıkadı, sonra da kurusun diye ipe serdi, Yoksa sizin un güvelenince böyle yapmıyor musunuz, öyle böcekli böcekli mi yiyiyorsunuz?

HASAN — Yok, Hoca, böcekli mi yiyoruz bilmem, onu hanım bilir... Peki.. ne yapalım.. Haydi sağlıcakla kal.

HOCA — Hadi git güle güle, kahvedekilere de selam söyle. (Hasan kahveye girer, Hoca sahnenin önüne gelerek) Köftehor beni kandırarak. İnsanın vermeyesi olunca ipe un da serer, börek de.. (Döner evine girer)

HASAN — Olmadı, bir arşın ip bile vermedi.

(Kahveye sadık Efendi gelir.)

SADIK — Yahu neler oluyor?

AHMET — Dün ben Hoca'yı kandırıp parasını aldım, şimdi de bunlar gidip gidip Hoca'dan bir şeyler almaya çalışıyorlar. Anlayacağın benimle yarışıyorlar.

SADIK — Böyle arka arkaya gitmeyin. Mak-sadınızı belli edeceksiniz. (Sadık Ahmet'in yanına oturur, onunla konuşurken diğer beşi sahnenin önüne toplanırlar. Kahveci ise kahve, şerbet vermekte olanları incelemektedir.

HASAN — Bu böyle olmayacak. Bir şeyler yapmalı..

HÜSEYİN — (Sadık'la ahmet'i işaret ederek) Şunlara bakın nasıl böbürleniyorlar. Onlardan aşığı kalmamalıyız.

MEHMET — İş iddiaya bindi, bir şeyler yapalım.

ALİ — Yapalım ama ne yapalım?

VELİ — Biri tencere aldı, diğeri para. Olmaz bu, mutlaka bir şeyler yapmalıyız. Yoksa kıskanç-lığımızdan çatlayacağız.

HASAN — Patlayacağız.

HÜSEYİN — Hasta olacağız.

ALİ — Öleceğiz.

(Hoca eşiği ile evinden çıkar, diğerleri yerle-rine otururlar.)

HOCA — (Kahvedekilere) Dostlar, komşular, ben kasaba pazarına gidiyorum. Pazardan bir şey istiyor musunuz? Ne isterseniz getirebilirim.

HEPSİ — Pazarda ne yapacaksın?

HOCA — Biraz öteberim var da oları sataca-ğım.

HEPSİ — Ya demek öyle.. Nelerin var göster-sene..

HOCA — (Satış yaparkenki sesiyle) Çok çok güzel turşularım (Var demeye kalmaz eşiği bağırır)

EŞEK — Vaaiir, vaaiir

HOCA — Bal gibi elma kurusuuu

EŞEK — Vaaiir, vaaiir (Hoca lahevale çeker)

HOCA — Kırmızı, tatlı domates salçasını

EŞEK — Vaaiir vaaiir

HOCA — (Eşeğe döner) Bana bak malı sen mi satacaksın, ben mi?

(Kahvedekiler gülüşürler)

AHMET — Hoca bana bir turşu küpü al.

MEHMET — Bana da bir mangal kulpu al.

HASAN — Sakın gelme yüz dirhem tuz almadan.

HÜSEYİN — Hocam bir okka et al bana kasaptan.

ALİ — Hatırlarsan bir kese şeker al bana.

VELİ — Bir teker al bizim arabaya.

(Kim ne ısmarladıysa Hoca hepsine olur anlamına başını sallar. Kimse çıkarıp para vermez.)

(Kahveye üç çocuk girer. Biri Hoca'nın, biri kahvecinin, üçüncüsü de Ahmet'in oğludur.)

KAHVECİNİN OĞLU — Baba, baba Hoca Amca kasabaya gidiyormuş bana da düdük alsın!

KAHVECİ — Alsın alsın, Bak Hoca bizim oğlan düdük ister, bize de düdük aliver.

HOCA — Olur, olur..

KAHVECİNİN OĞLU — (Babasının kolunu çekştirir) Haydi baba Hoca amcaya düdük için para ver.

(Kahveci çocuğa para istemez gibi işaretler yapar, Hoca'ya bir şey der mi acaba diye bakar. Hoca aldırılmaz.)

KAHVECİNİN OĞLU — (ısrarla) Haydi baba para versene, Hoca Amca gidiyor.

(Kahveci istemeyerek parayı verir. Çocuk parayı Hoca'ya götürür.)

AHMETİN OĞLU — (Babasının yanına gider) Baba Hoca amca bana da düdük alsın.

HOCA — (Ahmet'e) Bu senin hasta oğlan mı?

AHMET — Evet Hoca.. Sağolasın ilacı aldım içirdim de oğlan bugün dirildi.

AHMETİN OĞLU — Ne ila.. (Babası lafını bitirmeden ağzını kapatır. Hoca görmemezliğe gelir.

KAHVECİNİN OĞLU — (Hoca'nın yanına gider) Hoca amca bana düdük alacaksın değil mi?

HOCA — Elbette alacağım.

AHMET — Amcası bizim oğlana da al olur mu?

(Hoca olur anlamına başını sallayıp çıkarken birden döner kendine en yakın olan Hüseyinin yanına gider.)

HOCA — Aman dostum, bugün bize basmacı gelecek. Bizim hatun yeni eve perdelik alacak, Hallaç da gelecekmiş. Onun için bütün paramı eve bıraktım. Bana beş-on akçe versen de ne olur ne olmaz yanımda bulunsun. Döner dönmez malı satmış olurum, parayı veririm.

HÜSEYİN — Olur Hoca al bakalım. Lakin benim para da Sadık Efendi'nin kazanı gibi doğurmalı..

HOCA — Hiç merak etme.. Bakarsın ikiz de doğurabilir. (Hoca eşiyle çıkar.)

(Çocuklar da çıkarlar.)

SADIK — Kahveci şu tavlaları getir de Hoca'yı beklerken bir iki el oynayalım. Sen de gel benim karşıma geç bakalım.

(İkişer ikişer birbirlerine dönerler. Aralarında gerçekten tavra yoktur. Fakat varmış oynuyorlarmış gibi soldakiler zar atacak gibi ellerini sallarlarken sağdakiler pulları yürütüyormuş gibi yaparlar. Bu arada akıllarından geçenleri sesli olarak söylemektedirler. İkinci satıra geçince aynı hareketleri diğerleri yaparlar. Her kelimedede el üç kez sallanır, son kelimedede ise zar atılıyor gibi yapılır.) Pulları yürütenler de aynı ritimle ilerlerler:

Hocamız - pazarda - acep ne - yapar?

Acaba - pazarda - Hoca ne - satar?

Malına - karşılık - cebe ne - atar?

Kesenin - içine - kaç akçe - katar?

Acaba - nerede - nereye - bakar?

Cepleri - ne kadar - akçeyle - dolar?

Bizlere - kimbilir - ne çok şey - alır.

Konarız - onlara - o baka - kalır.

(Kahveye üç papaz gelir. Kahveci kalkar onları karşılar. Diğerleri seyirciye dönük otururlar. Papazlar sahnenin bir yanında sıralı dururlar.)

KAHVECİ — Hayrola papaz efendiler, böyle nereden gelir nereye gidersiniz?

I. PAPAZ — Biz gezgin papazlarız. Diyar diyar gezeriz.

II. PAPAZ — Bilgiliyi, cahili gözlerinden sezeriz.

III. PAPAZ — Herkes ile yarışır, herkesleri ezeriz.

ÜÇÜ BİRDEN — Müslümanlar bizimle yarışamaz.

KAHVECİ — Yani müslümanlar sizin kadar bilgili değiller midir? onu mu demek istiyorsunuz?

I. PAPAZ — Evet öyle demek istiyoruz.

II. PAPAZ — Öyle diyoruz.

III. PAPAZ — Ve de öyledir.

KAHVECİ — Büyük laf ediyorsunuz.

I. PAPAZ — Kanıtlarız.

II. PAPAZ — İspatlarımız

III. PAPAZ — Delilleriz

KAHVECİ — Nasıl yapıyorsunuz? Anlatın bakalım.

I. PAPAZ — Sorular sorarız.

II. PAPAZ — Herbirimiz bir tane

III. PAPAZ — Bileniniz çıkamaz.

KAHVECİ — Sorun bakalım.

I. PAPAZ — Dünyanın ortası neresidir?

(Kahvedekiler baştan başlayıp neresi neresi diye birbirlerine sorarlar, sonunda ellerini açıp omuzlarını kaldırıp “bilmiyoruz ki” derler. Bunu her sorudan sonra yaparlar)

II. PAPAZ — Gökyüzünde kaç yıldız var? (Kahvedekiler yine öyle yaparlar.)

III. PAPAZ — Ay incelip kaybolunca gökyüzünde nereye gider?

(Papazlar kasıla kasıla sahnenin giriş kısmından karşı tarafa geçip dizilirler, sahneye Hoca eşeğinin sırtında girer, inerken de düşer. Kahvedekiler gülüşürler)

neye gülüyorsunuz? Düşmesem de zaten inecektim.

KAHVECİ — Haklısın Hocam, hoş geldin. Bak Hoca burada üç papaz var. Çok çetin sorular soruyorlar.

AHMET — Sen ünlü bir Hoca imişsin. Bunların sorularını bir dinle..

MEHMET — Sorularını müslümanlara soruyorlarmış.

HASAN — Kimse bilmemiş şimdiye dek.

HÜSEYİN — Ne kadın, ne erkek.

ALİ — Bize de sordular, hiç birimiz bilemedik.

VELİ — Düşündük akıl erdiremedik.

HOCA — (Papazlara) Gerçekten öyle mi?

I. PAPAZ — Evet.

II. PAPAZ — Öyle.

III. PAPAZ — Tastamam.

HOCA — (Bir sandalyeye yerleşir, tespihini de eline alır.) Sorun bakalım, bu sorular neymiş görelim.

I. PAPAZ — Dünyanın ortası neresidir?

HOCA — (Seyircilere döner) Soruya bakın, yuvarlak şeyin ortasını sanki kendileri bulmuşlar da. (Papazlara) Bunu vaktiyle ben de düşünmüştüm ve aramış bulmuştum. Durun size göstereyim. (Eşegini sahnenin ortasına getirir.) Karakaçan şöyle gel, az daha gel, tamam dur. İşte burası, Karakaçan'ın sağ arka ayağının bastığı yer. İnanmazsan sen de ölç bak. (Papaz şaşırır.)

II. PAPAZ — Gökyüzünde kaç yıldız var?

HOCA — (Seyircilere) Şunun sorusuna bakın. Sanki kendileri yıldızları saymışlar. (Papaza döner. Eşegini çekiştirir, arkasını papaza döndürür.) Gökyüzündeki yıldızlar tamamı tamamına benim Karakaçan'ın kuyruğundaki kıl sayısı kadar. İnanmazsan bir bunu, bir de yıldızları say bak.

KARAKAÇAN — (hafif hafif zıplayarak) Saiiy, saaiiy...

(II. Papaz da şaşırır “tamam, tamam,” anlamına gelen bir işaret yapar.)

III. PAPAZ — Pekâla bir de bunu bil bakalım: Ay incelip yok olunca nereye gider?

HOCA — Dünya'nın arkasına saklanır, saklambaş oynar.

III. PAPAZ — Lütfen ciddi olunuz.

HOCA — Evet, o ciddi şakaydı. Şimdi de istediğiniz doğruyu söyleyeceğim. Yıldız yapmaya gider. Düşen yıldızları görmüyor musun? onların yerine yıldız yapmak gerek. Eğer ay, yıldız yapmasaydı gökte kaya kaya yıldız kalmazdı. Bütün bu söylediklerime inanmıyorsan, ay kaybolduğu zaman sen de peşinden git, gözünle gör.

(Papazlar şaşkın birbirlerine bakarlar)

I. PAPAZ — Hayret ettik.

II. PAPAZ — Şaştık.

III. PAPAZ — Pes ettik.

I. PAPAZ — fakat dur bakalım, bunları da bilebilecek misin? Şimdi biz bazı işaretler yapacağız, sen de bunlarla ne sorduğumuzu anlayacak bize yine işaretlerle cevap vereceksin.

II. PAPAZ — Bakalım bunları da bilebilecek misin?

III. PAPAZ — Bakalım o kadar da bilgili misin?

I. PAPAZ — İşte başlıyoruz. (Parmağıyla havada bir daire çizer.)

(Hoca da karşılığında parmağıyla havada yukardan aşağı bir çizgi çizer.) (Papaz çok şaşkın bravo der gibi bakar.)

II. PAPAZ — (Ellerini avuçları yukarıya açık şekilde tutar, parmaklarını açar hareket ettirir. Karşılığında Hoca da aynı hareketi avuçlarını aşağıya yönelterek yapar.)

III. PAPAZ — (Sağ elini şahadet parmağı Hoca'yı işaret eder biçimde uzatır.)

(Hoca da hemen işaret parmağının yanına orta parmağını da açarak kolunu papaza uzatır. Papazlar çok hayret ederler.)

I. PAPAZ — Şimdi inandık ki,

II. PAPAZ — Hem de anladık ki,

III. PAPAZ — Ve de gördük ki,

ÜÇÜ BİRDEN — Sen gerçekten bilgin bir Hocasın. Çok yer gezdik, herkese sorduk, kimse bilemedi..

HOCA — E ee öyle kendinizi her zaman herkesten üste görmeyin. Ne demişler: Dağ ne kadar yüce olsa yol üstünden aşar. (Sonra eşeğin üzerinden yükü alır, eşek sahnede kalır.) Ben bunu eve götüreyim. (Eve girer.)

SADIK — Papaz efendiler o işaretlerle ne anlatmak istediniz, biz bir şey anlamadık. Hele bir anlatın ne sordunuz?

I. PAPAZ — Ben şöyle bir yuvarlak çizdim "Dünya yuvarlaktır" dedim. Hoca da yukardan aşağı bir çizgi çizerek "Ekseni de var." dedi.

II. PAPAZ — Ben ellerimi böyle yapıp “Sular buhar olup göğe yükseliyorlar.” dedim. Hoca bunun tersini yapıp “Yağmur olup geri yere iniyorlar.” dedi.

III. PAPAZ — Ben de işaret parmağımı uzatarak “Allah birdir” dedim. O da bana iki parmağını uzatarak “Peygamberi de var.” dedi. Böylece hepsini bilmiş oldu. Biz de artık gidelim. (Kapıdan çıkarken kahveye dönmekte olan Hoca ile karşılaşır) Muhterem Hoca Efendi biz gidiyoruz, sağlıcakla kal.

HOCA — Güle güle gidin. Yine böyle zor sorularınız olursa dönün gelin. Bende böyle zor sorular için daha ne cevaplar vaar, ne cevaplar var.

(Papazlar çıkarlar)

KAHVEDEKİLER — Yaşa varol Hoca, doğrusu sen de cevap veremiyeceksin diye epey korkmuştuk.

SADIK — Vallahi Hoca o işaretlere cevap bulmana hayret ettik.

HOCA — Ne var hayret edecek canım çok basittiler. I. Papaz şöyle yuvarlak bir baklava tepsisi var dedi ben de (kendi işaretini yaparak) “yarısı benimmm” dedim. II. Papaz “Baklavanın yanında buharları çıkan bir tencere de pilav var dedi. Ben de “kapat kapat soğumasın dedim. Üçüncüsü ise bana senin gözünü oyarım dedi. Ben hiç altında kalır mıyım “Ben de senin iki gözünü oyarım” dedim.

(Kahvedekiler hayretle birbirlerine bakarlar-ken çocuklar kahveye gelirler.)

HOCA'NIN OĞLU — Baba yolda papazları gördük, onu yendiğini anlatıyorlardı, yaşa benim Hoca babam.

KAHVECİNİN OĞLU — Hoca amca bana düdük aldın mı?

Hoca Evet aldım (Düdüğü cebinden çıkarır, verir) Al da öttür.

(Çocuk bir kez öttürür, sonra arkadaşıyla babasının verdiği şerbeti içerlerken)

AHMET — Hoca hani benim turşu küpü?

AHMET — Ya benim mangalın kulpu?

HASAN — Hani benim yüz dirhem tuzum?

HÜSEYİN — Nerde bizim bir okka et?

ALİ — Benim bir kese şekeri unuttun mu?

VELİ — Teker için verdiğin sözü tutun mu?

(O sırada çocukların şerbet içmesi bitmiştir. Düdüğü öttürürler.)

KAHVEDEKİLERİN HEPSİ — Hani bizim ısmarladıklarımız?

HOCA — (Düdüğü öttüre öttüre kahveden ve sahneden çıkmakta olan çocukları göstererek) Siz ısmarladınız ama para vermediniz. Parayı veren böyle düdüğü çalar.

HÜSEYİN — Haydi onları almadın ama bizim para ne oldu? Pazar dönüşü verecektin.

HOCA — Hiç sorma başıma neler geldi neler? Tam giderken Karakaçan susadı, dereye koşup içine girmez mi?

KARAKAÇAN — (Başını iki yana sallayarak) Hahahayırrr, hahahayırrr...

HOCA — Derede bütün malımın içine su doldu, hepsi bozuldu. Hepsini döktüm.

KARAKAÇAN — Hahahayırrrr hahahayırrr...

HOCA — (Eşğine sus belli etme der gibi işaret yapar) Yaptığı suçu söyleyince böyle bağırır. Sonra komşum, ben de senin parayla diken tohumu aldım.

HÜSEYİN — Bana ne Hoca dikenden, benim dikenle ilişkim ne?

HOCA — Hiç ilişkin olmaz olur mu? Diken tohumunu evin etrafına ekeceğim..

HÜSEYİN — Eeee?

HOCA — Dikenler çıkacak, büyüyecek, oradan geçen koyunların yünleri dikenlere takılacak, ben de o yünleri toplayıp bir güzel eğirip iplik yapacağım, sonra bu iplikleri pazara götürüp satacağım. Elime geçen paradan da sana olan borcumu vereceğim.

(Hüseyin bu ne saçme şey, hiç böyle şey olur mu der gibi gülümser)

HOCA — (Başını sallar) Seni köftehor seni... Peşin parayı görünce gülersin değil mi? (Yine gülerken eşğini de alır çıkarken sahnenin köşesinde durur.)

HOCA — (Ellerini açar, başını kaldırıp) Ey Allah'ım sen durumu biliyorsun, Ahmet'e verdiğim parayı Ahmet'ten al Hüseyin'e ver. (Çıkar)

HÜSEYİN — Şu işe bak yahu Hoca bizim parayı aldı gidiyor. (O sırada gözü Ahmet'e ilişir) Sen avantadan para al, bizim kendi paramız gitsin. Hoca'dan aldığın parayı bana ver çabuk..

AHMET — A a niye verecekmışım? Onu ben kendi hünerimle aldım.

HÜSEYİN — Onu bunu bilmem ben paramı isterim. Hileyle aldığın para senin mi olurmuş. Ya verirsin, ya da gider her şeyi Hoca'ya anlatırım.

AHMET — Neyi anlatacakmışsın?

HÜSEYİN — Hiyle yaptığını, çocuğunun hasta masta olmadığını..

AHMET — Bakalım sana inanır mı?

HÜSEYİN — Hadi görelim bakalım, gidip anlatayım da inanır mı, inanmaz mı görürüz. (Çıkarken sadık, Mehmet, Hasan onu tutarlar.)

SADIK — Dur nereye gidiyorsun?

MEHMET — (Ahmet'e) Bunun parasının bari bir kısmını ver. Yoksa bundan böyle Hoca'dan hiç bizim bir şey alamayız.

DİĞERLERİ — Hadi çıkar paraları, çıkar da ver ver.

AHMET — Kızmayın peki, birazını vereyim.

HÜSEYİN — Hayır hepsini isterim.

AHMET — Al ama senin paranı verince, ben paramı geri isterim.

HÜSEYİN — (Parasını alır) Olur alırsam veririm.

(Sahneye ve kahveye Hoca'nın oğlu girer)

HOCA'NIN OĞLU — (Sadık'a) Sadık Amca babamın selamı var. Biraz yeşil zeytin almış da ıslamak için senin kazanı istiyor.

SADIK — Benim doğuran kazanı mı? Tabii tabii, hemen vereyim. Bakarsın yine doğurur. (Çocukla Sadık çıkarlar)

HÜSEYİN — Yahu dikkat ettiniz mi? Şu hocayı zengin sandık ama baksanıza ne benim paramı verebildi, ne de bir zeytin ıslamak için bir kabı var. Her halde meteliği bile yok.

HASAN — Gerçekten, oldukça da cimri olmalı geldi gitti bize bir kahve bile ısmarlamadı.

ALİ — Cimri mi, parasız mı?

VELİ — Bence hem cimri, hem parasız.

AHMET — Meteliksiz olduğu ısmarladığımız onca şeyden hiç birini almadığından da belli oluyor. Artık yüz vermeyelim.

MEHMET — Parası yoksa bize göre biri değildir.

HEPSİ — Parası olmayanın bizce değeri de yoktur.

(Kahveye giyiminden zengin olduğu anlaşılan biri girer.)

KAHVECİ — (koşar geleni karşılar.) Hoş geldin Abdi Efendi, buyur, buyur, hoş geldin.

ABDİ EFENDİ — Kahveci usta, senden bir şey isteyeceğim. Yarın oğlumu sünnet ettireceğim, burada düğün yapmak istiyorum. Kahveni yarın için kiraliyabilir miyim?

KAHVECİ — Tabii Abdi Efendi tabii derhal şimdi kahvemi düzenler, hazırlarım.

ÖTEKİLER — Hemen hazırlarız.. Kahveciye yardım ederiz?

AHMET — Abdi Efendi düğüne biz de davetliyiz değil mi?

ABDİ EFENDİ — Evet düğüne mahalledeki herkes davetlidir. Kahveciye yardım edeceğiniz için hepinize teşekkür ederim. Haydi selametle kalın. Yarın görüşürüz. (çıkarm)

(Kahveci kahveyi düzenlerken hepsi birşeyler düzenliyor gibi yaparak kahveden çıkar giderler. Kahveci çevresine bakınır kimse kalmadığını görünce başını sallar, kahveyi düzenleyip o da sahneden çıkar. Işıklar söner)

(Uzağı gözler gibi ellerini alınlarına koyarlar, bir ellerini de midelerine koyup kapıyı gözlerler.)

KORO çıkar :

Zengin değilmiş diye Hoca'mız gözden düştü
Yeni zengine hepsi fazlasıyla üşüştü.

Sandıklarla bohçalar açtı birer birer,
İçinden çıkarıldı temiz, süslü giysiler,

Hepsi de evlerinde sabahı zor ettiler,
Rüyalarında bile yemekleri gördüler,

Sabah olunca hepsi şıklaştı erken erken,
Kahveye doluştular şafak bile sökmeden,

(Kahveci ve kahve halkı süslü giysileri içinde
kahveye gelir, yerlerine otururlar.)

KORO devamla :

Beklenmeye başlandı büyük düğün alayı
Bugün de bulunacak geçinmenin kolayı.

Bir elleri alında, bir elleri karında,
Akılları pilavla, kuzu kızartmasında,
Görününce kavşaktan, baklavayla börekler,
Birdenbire gürledi, midelerle yürekler.

(Koro susar. Kahveye siniler getirirler, orta-
ya koyarlar. Arkadan Abdi Efendi de kahveye
girer. Hepsi koşarak onu karşılar, ortaya oturtur-
lar.)

KORO

Hocamız da elbette sabahı zorla yaptı
Tepsileri görünce o da kaşığı kaptı

(Hoca günlük kıyafetiyle evinden çıkar)
Yiyecek telaşıyla süslenmeyi unuttu,
Büyük bir iştahayla kahve yolunu tuttu.

(Hoca kahveye girer, kimse yüzüne bakmaz,
Kimin yanına oturmak istese kimse yanına oturt-
maz. Dirsekleriyle iterler, yüzlerini eğerler.)

Bütün bunlar sahnelenirken KORO konuş-
masını kesmemiştir)

KORO

Hocanın kılığıyla kanaatler pekişti.

Fakirlik parasızlık burda en kötü işti.

Düğüne bile böyle gelenden ne umulur,
Ondan başlar çevrilir, gözler bile yumulur

Hocamız'a hiç kimse bir yer bile vermedi,
Altına halı değil, peşkir bile sermedi.

KORO çıkar.

HOCA — (Seyirciye dönerek) Yahu bunlara
ne oldu? Hani dünkü iltifatlar, övmeler? Ama
anladım, giyimimi beğenmediler. Öyle ya, şimdi
ben onlara gösteririm. (Evine girer.)

AHMET — O ne kılıktı öyle..

AHMET — Hiç düğüne gelinir mi böyle!

HASAN — Zengin sanıp da onu göklere uçur-
duk,

HÜSEYİN — Birşey verir mi diye aklımızı
kaçırdık.

ALİ — Hiç bir şeyi yokmuş meğer bırakalım
uğraşı.

VELİ — Çokça konuşmayalım, soğuyor dü-
ğün aşısı.

(Ortaya konan yemeklerden yemeğe başladıkları sırada, Hoca sıklaşmış bir kılıkla, önü kürklü bir kaftan giymiş olarak kahveye girer.)

VELİ — Amanın siz Hocaya bakın.

ALİ — Bu da kim? Nasrettin Hoca mı?

HÜSEYİN — Ta kendisi.. Bir başka kişi sanki..

HASAN — Gözlerim kamaştı inan ki..

MEHMET — Hocam, yanıma gel şöyle buyur.

AHMET — Yok Hocam orası dar, gel şöyle otur.

(Hoca ortaya Abdi Efendinin yanına oturur.)

HEPSİ — Buyur buyur ye Hoca, baklava ye, börek ye...

HOCA — Sağolun, varolun (Kaftanının eteğini kaldırıp yemeklerinin yanına koyar.) Ye kürküm ye, Ye kürküm ye...

HEPSİ — Aman Hoca ne yapıyorsun? Kürk hiç yemek yer mi?

HOCA — Eeee, ne yaparsınız, Ben geldim kimse aldırmadı.. Kürküm geldi, herkes nasıl buyur edeceğini şaştı. Demek bu izzet bu ikram bana değil kürkümedir. Yemeği de o yemeli, değil mi efendim.

(Hepsi şaşkın utançla başını öne eğer.)

ABDİ EFENDİ — Haklısın Hocam çok haklısın. (Kahveciye) Dügün eğlenceleri gelmemiş mi kahveci ustam bakar mısınız?

KAHVECİ — Başüstüne (Kapıya koşar.)

Dügün eğlenceleri ile geri gelir. Bu bir folklor ekibi olduğu gibi Karagözle Hacivat, buna benzer bir eğlence de olabilir.)

HOCA — Her şey çok güzeldi.. Yedik içtik eğlendik. Benim pazara gitmem lazım. Onun için artık gideyim. Abdi efendi darısı oğlunun başka düğünlerine.. (Kuşağının içinden kurdeleye bağlı bir altın çıkarır oradakilerin göreceği biçimde bir kez sallar.) Al bu altını da oğluna tak. (Kahvedekiler bir altına bir de birbirlerine bakarlar.)

ABDİ EFENDİ — Hay sağ olası var olası Hocam, (O da ayağa kalkar, kahvedekilere) Siz eğlene durun, ben de gideyim. Oğlan evde bakayım nasıl ne durumdadır.

(Hocayla birlikte sahneden çıkarlar.)

SADIK — Hocanın verdiği altını gördünüz mü? Gerçekten zenginmiş de bize göstermiyor muş.

AHMET — Dikkat ettiniz mi kürkü ne kadar güzeldi.

MEHMET — Anlaşılan iyi parası var.

HASAN — Hasis dedik ama hasis adam öyle altın verir mi?

HÜSEYİN — Şaştım doğrusu..

(Onlar bir köşede kahveciyle konuşurlarken Ali ile Veli o sırada eşeğiyle evinden çıkmakta olan Hoca'yı gözlerler.)

HOCA — (Eve dönerek) Hanım ben gidiyorum. Bir şey istiyor musun? Ne dedin oraya mı geleyim. Fesuphanallah yine ne var? (Söylenerek eve girer.)

ALİ — (Veli'ye) Haydi yürü bu kez de biz şansımızı deneyelim.

VELİ — Nereye gidiyoruz?

ALİ — Gel Hoca'nın haybesini alalım.

VELİ — Heybeyi mi, ne yapacağız heybeyi?

ALİ — Satarız, üç beş akçe eder.

VELİ — Hadi alalım öyleyse.

(Eşğin yanına giderler, Heybeyi alır kahveye saklarlar. Hoca geri gelir. (Ali ile Veli tekrar gelip Hocayı seyrederek.)

HOCA — Yahu. Şu eşğin üzerinde heybem vardı. Ne oldu? Gören var mı?

(Ali ile Veli koşarlar)

ALİ ile Veli — Hayrola Hoca, ne oldu? Bu telaşın ne?

HOCA — Şimdi şurada duran heybe yok oldu. Siz gördünüz mü?

ALİ ile VELİ — (Telaşlı, ellerini kaldırıp) Yooo, hiç görmedik, hiç bilmiyoruz.

HOCA — (İşi anladığını belli eden bir baş sallanmasıyla sesini gittikçe öfkeyle yükselterek) Ben bilirim yapacağımı, o heybe hele bir geri gelmesin, hele bir geri gelmesin neler yaparım

neler. O heybe bulunmazsa o zaman herkes Hoca'nın nasıl bir Hoca olduğunu görecektir. O benim heybemi alanlar var ya o alanlar, onları mutlaka bulurum ben. O zaman onlara neler yapabileceğimi gösteririm.

ALİ ile VELİ — Aman Hoca bu kadar kızacak ne var, alt tarafı bir kilim heybe.

HOCA — Hayır efendim ne olursa olsun. O benim kaç senelik heybemdi siz biliyor musunuz? Allah vere bir bulunmasın ben bilirim yapacağımı, ben bilirim (eve girerken bağırarak) ben bilirim yapacağımı..

ALİ — Amanın Veli.. Hoca çok hiddetlendi. Ne yapar dersin?

VELİ — Bilmem ki.. Ya okur üflerse.. Belki de bir gizli kuvveti vardır. Ya bizi eşek köpek yaparsa.. (tesadüfen eşek de üzerlerine doğru yürür) şu eşeğe baksana nasıl akıllı.. Sanki eskiden insanmış da sonradan eşek olmuş gibi...

ALİ — Saçmalama öyle bir şey olmaz. Ama ya kolluk kuvvetlerine haber verir bizi subaşına teslim ederse.. Dayak yemekten canımız çıkar.

VELİ — Kadılığı da varmış zaten. Ya bizi hapsedtirse.. Aman beş kurşluk heybe için başımıza iş açılacak. Gel heybesini geri koyalım.

ALİ — Evet hemen geri koyalım. (Heybeyi getirir, eşğin sırtına koyarlar.)

HOCA — (Evden çıkar, heybeyi görür.) Vay vay bizim heybe bulunmuş. Bunu yoksa siz mi buldunuz?

ALİ, VELİ — Biz bulduk, biz bulduk. (Ayrı yerleri gösterirler) Şuraya düşmüş de.

HOCA — İyi iyi.. İyi ki buldunuz. Yoksa..

ALİ — Sahi Hoca heyben bulunmasaydı ne yapacaktın?

HOCA — Ben mi?

KAHVEDEKİLERDEN AHMET — Hoca her halde bir yere gidiyor. Gelin bakalım nereye gidiyor. (Onlar da Ali ile Veli'nin yanına gelirler.)

(Ahmet içerde konuşurken, Ali konuşmasına ara vermez.)

ALİ — (Hoca'ya) Evet evet sen ya! Hani heyben koybolunca çok kızdın, şöyle yaparım, böyle ederim diye bağırdın da..

HOCA — Ne mi yapacaktım, hiiiç ne yapacağım, evdeki kilimi heybe yapacaktım. Benim ne güzel heybe yaptığımı herkes görecekti. Neyse bulundu da bizim kilim heybe olmaktan kurtuldu.

(Ali ile Veli birbirlerine bakarlar)

MEHMET — Hoca Efendi, bu gidiş ne tarafa?

HOCA — Pazara gidiyorum. Bizim oğlan çok istiyordu da ona bir kuzu alacağım.

SADIK — Hoca Hoca nerde benim kazan? Daha işi bitmedi mi?

HOCA — (Üzgün) Ah hiç sorma Sadık Efendi hiç sorma, başın sağ olsun, senin kazan öldü.

SADIK — Bırak şakayı Hoca, hiç kazan ölür mü?

HOCA — İnan ki öldü. Allah sana ömür versin.

SADIK — Nasıl inanayım, kazan canlı mı ki ölsün.

HOCA — Bre köftehor, kazanın doğurduğuna inanırsın da öldüğüne neden inanmazsın. Ansızın ölüverdi işte.. Sen sağol..

(Hepsinin şaşkınlığı içinde Hoca eşeğini alır sahnedan çıkar.)

SADIK — Bu Hoca artık çok oldu. Sanki bizimle eğleniyor. Ona öyle bir oyun edelim ki bizi iyice tanısin, kim olduğumuzu anlasın.

(Bu arada kahveci de aralarına katılmıştır.)

HEPSİ — Ne yapalım, ne yapalım?

SADIK — Şu pazardan alacağı kuzuyu kestirelim, bize bir ziyafet çektirelim.

AHMET — Kes şu kuzuyu desek, keser mi?

AHMET — Kuzusunu feda eder mi?

HASAN — Ne edersek olur bu iş?

HÜSEYİN — Bir giriş yapmalıyız, bir giriş.

ALİ — Bir oyun etmeliyiz ki konalım ziyafete..

VELİ — Bir oyun bulmalıyız ki değsin zahmete..

(Sahnedeki sekizi aşağıda yazılı sözleri ritimle söylerken yine ritimle belli bir şekil üzerinde iki adımda bir adım durarak, bazan da avuçlarını açarak düşünüyor pozunda yürürler.)

Yürürken dört kez şunu söylerler:

Hocayı - ne yapmalı ne - etmeli

Kuzusunu - nasıl - kes - tirmeli

SADIK — Buldum, buldum.

HEHPSİ — (Sadık'ın yanına koşarken) Ne buldun, ne buldun?

SADIK — Kuzusuna bir bahis tutuşuruz, o da kaybeder.

AHMET — Ya kaybetmez de kazanırsa?

MEHMET — Hoca'yı kandırmak çok zor, bunu iyi öğrendik...

KAHVECİ — Doğrusu zekalı adam..

SADIK — Ne yani bizim zekamız onunki kadar yok mu? O, bize meydan okumak neymiş görür.

HASAN — Bir bahis dedin, nasıl bir bahis?

SADIK — Bu kış gününde, mezarlıkta, gece vakti sabaha kadar yarı çıplak kim durursa ona nefis bir ziyafet var deriz.

KAHVECİ — Bu iyi fikir, Hoca nasılsa duramaz.

ALİ — Köşeden Hoca gözüktü, geliyor.

(Hocadan haberleri yokmuş gibi bir araya gelir, bağıra bağıra konuşmağa başlarlar.)

ALİ ile VELİ — Olmaz, olmaz, böyle şey olmaz!

HÜSEYİN — Hiç görülmüş şey mi?

AHMET — Düşünelim.

SADIK — (Tam hoca girerken) Ooo siz ne diyorsunuz...

(Hoca kucığında bir kuzuyla girer. Hepsî konuşmayı keserek Hoca'ya döner)

HEPSİ — Oooo Hoca hayırlı olsun, bu ne güzel kuzu böyle, ne tatlı şey...

HOCA — Benim oğlana aldım ama ben ondan daha çok sevdim. Neyse kuzuyu bırakalım. Siz öyle hararetli hararetli ne konuşuyordunuz?

AHMET — Bir bahis üzerinde konuşuyorduk.

HOCA — Nasıl bir bahis?

SADIK — Mezarlıkta, yarıçıplak, sabaha kadar hiç ateş yakmadan karanlıkta kim durursa diğerlerimiz ona bir ziyafet çeksın dedim.

HOCA — Peki ya duramazsa?

SADIK — E e tabii, o zaman da o arkadaşlarına ziyafet çekerek.

AHMET — Ben, böyle bir işi dünyada yapan bulunmaz diyordum.

MEHMET — Mezarlıkta olmasaydı ben dururdum. Gencim, soğuktan üşümem. Lakin ya ölümler hortlarsa. Mezarlıkta olmazsa ben dururum.

SADIK — Hayır, mutlaka mezarlıkta duracak.

HOCA — Hiç ölümler dirilir mi?

HASAN — Diriliir dirilir. Mezarlıkta olmazsa ben de dururum.

HÜSEYİN — Peki ziyafette neler olacak?

SADIK — Ziyafet olduğuna göre herşey olması gerekir. Pilav, zerde, et, çorba, dolma, börek, baklava... (Hoca'nın gözleri parlar)

HÜSEYİN — Oh oh doğrusu gece titremeye değer, biraz ürpermesem,,,

HOCA — Bunların hepsi olacaksa ben dururum.

HEPSİ — Sen duramazsın Hoca sen yaşlısın.

HOCA — Yaşlı olsam da sizden daha dayanıklıyım, ben dururum.

HOCA — Olmaz, olmaz ama o söylediğin yemeklerin hepsi olacak ha!

ALİ — Hoca cayarsa ben durabilirim, hiç değilse üç günlük yiyeceğim çıkar.

SADIK — Bak Hoca şartları tekrarlayalım. Eğer duramazsan..

HOCA — Anladım anladım, bu iş ne zaman oluyor sen onu söyle..

SADIK — Bu gece olur mu, Hoca?

HOCA — Tabii olur, neden olmasın.

SADIK — Tamam, kararlaştı. Yarın sabaha kadar sen mezarlıkta duracaksın, bir kişi de senin evin kapısında bekleyecek. Eve gelip gitmeyesin diye.

HOCA — Hiç eve gelip gitmek olur mu? Ben söz verdim mi tutarım. Gidip şu kuzuyu bağlayayım.. (Hoca sahneden çıkar.)

HEPSİ — Bu kez Hoca'nın işi tamam. Hiç bir şey sezmesin ama..

(Hoca geri gelir)

HOCA — İşte ben geldim, Gelin de bana duracağım yeri gösterin.

HEPSİ — Hadi mezarlığa gidelim de Hoca'ya mezar beğenelim.

(Hepsi sahneden çıkarlar, kahveci en arkaya kalır.)

KAHVECİ — (Kahveci ocağın altını acele kapatırken) Durun durun beni de bekleyin.

(Sahne boşalınca ışıklar hafifler, Koro Sahne'nin yanına gelir.)

KORO

Hocacamız bekledi o gece sabaha dek,
İliklerine kadar soğuktan titreyerek
Selviler ürpertici, mezarlar korkutucu
Gökte Ay sönük, donuk, yıldızlar seyrek seyrek

Ta uzakta bir baykuş kesik kesik ötüyor
Yüreği korku dolu, eli ayağı mosmor
Yumuşacık yatağı, sımsıcacık odası,
Titredikçe, burnunda biraz daha tütüyor
Titreyip üşüyerek, ve az buçuk korkarak
Sabahı buldu Hoca dualar okuyarak,
Börekle baklavanın hayelleri olmasa,
Elbette bu geceye epey zordu dayanmak.

(Koro sahneden çıkar, ışıklar yanar)
(Önce kahveci olmak üzere diğerleri sahneye girerler)

HEPSİ BİRBİRİNE — Nasıl Hoca geldi mi?
Hoca daha gelmedi mi?

SADIK — Hah işte geliyor.

(Hoca titreye titreye sahneye girer.)

SADIK — Hayrola Hoca, nerden, yoksa mezarlıktan mı geliyorsun?

HOCA — (Titreyerek) Ta ta ta biii mezarlıktan, başka nereden olacacacak...

SADIK — Sahiden sabaha kadar durabildin mi?

AHMET — Hiç ateş yakmadın mı?

HOCA — Yakılmayacak demediniz mi?

MEHMET — Bu soğukta nasıl durursun, hiç ısıtacak bir şey de yok muydu?

HOCA — Hiç bir şey yoktu. Hırkam bile evde kaldı.

HASAN — Hiç ışık bile yok muydu?

HOCA — Hayır yoktu. Bir gökteki yıldızlar bir de çok uzakta bir köyde yıldız gibi bir lamba ışığı vardı.

SADIK — Tamaam. İşte bu olmadı.

HOCA — Olmayan ne?

SADIK — Sen o ışıktan ısınmışsındır. Bahsimizde bir şeyle ısınma yoktu.

HEPSİ — Evet evet, sen o ışıktan ısınmışsındır. Bahsi kaybettin Hoca..

HOCA — Ne kaybetmesi yahu. Taa uzaklardaki bir ışık adamı ısıtır mı?

AHMET, EHMET, HASAN - Isıtır, ısıtır.. Ziyafeti isteriz.

HÜSEYİN, ALİ, VELİ - Kuzu ziyafeti isteriz, kuzu ziyafeti.

SADIK — Eee Hoca böyle bahislerde bahsin kaidelerine uymak gerek. Bunu sen de bilirsin. Konuşulduğu kadar çok şey yapmana gerek yok. Arkadaşlar bir kuzu ziyafetiyle yetinecekler demek.

HEPSİ — Evet kuzu ziyafeti isteriz.

HOCA — (Önce şaşırır, sonra durumu anlar.) Demek öyle.. Eh ne yapalım. Madem siz kaybettin diyorsunuz öyle olsun. Şimdi eve gideyim, biraz ısındıktan sonra kuzuyu keser pişiririm.

SADIK — Öğlene isteriz Hoca.. Tamam mı?

HOCA — Olur olur. Öğlene siz burda olun, ben yemeği getiririm.

(Hoca evine girer. Kahvedekiler sandalyelerine otururlar. Sahnenin perdesi bir miktar kapanır. Kahvedekiler hareketli olarak aşağıdakileri üç kez söylerler.)

HEPSİ :

(Sağ ellerini göğüslerine koyarken)	Ha ha ha
(Sol ellerini göğüslerine koyarken)	Ho ho ho
(İki ellerini dizlerine koyarken)	Hi hi hi
(Ellerini dizlerine vururken)	Hoca'nın
(Ellerini dizlerine ikinci kez vururken)	Marifeti
(Ellerini sorar gibi havaya açarken)	Nerde hani?
(Birincideki hareketler tekrarlanarak)	ha ha ha
	Ho ho ho
	Hi hi hi
	İşte hoca
	İşte biz
(Ellerini yumruk yapıp birbirinin	Yendik seni
üzenrie 'oh olsun' anlamına koyarken)	

(Bundan sonra biraz birbirleriyle konuşurlar, biraz kalkar gezinirler tekrar otururlar, kahveci birer çay verir.)

SADIK — Yahu öğlen oldu geçiyor, Hoca hâlâ ortada yok. (Eve doğru bağırır)

Hoca Hoca öğle oldu hani yemek nerede?

HOCA — (Elinde koca bir sini ve kaşıklarla koşa koşa girer) Pişiyor pişiyor.

(Siniyi ortaya koyar kaşıkları da içine bırakır çıkar)

KORO — (Bir yanda perde önünde kümelenir. Kahvedekiler kaşıkları ellerine alırlar, diğer ellerini de midelerinin üzerine koyarlar.)

Kuzucağız pişmekte mutfağın loşluğunda
Komsular başının tatlı sarhoşluğunda

Öğlen geçti, gelmedi ne kuzu ne kokusu,
Böyle zaferden sonra beklemek zor doğrusu
Sabır sebat tükendi, akşamı buldu zaman
Sofra kuruldu fakat hiç haber yok kuzudan.

(Koro sahneden çıkar)

AHMET — Hoca Hoca hani yemek nerede?

MEHMET — Çabuk gelsin şu kuzu hal kalmadı midede.

HASAN — Bizi aç koydun Hoca, olur mu bu?

HÜSEYİN — Hani Hoca hani nerde kuzu, ne oldu?

ALİ — Evdeki bulgur aşısı gözlerimde tütüyor.

VELİ — Midemdeki ziller zangır zangır ötüyor.

HOCA — (telaşla sahneye girer) Geliyor, pişiyor, tasalanmayın. (Gene çıkar)

KAHVECİ — (Birer çay daha verirken, seyirciye) Hoca'nın gecikmesi bana yaradı, bol bol çay içtiler.

SADIK — İster misiniz Hoca kuzuyu kesme-
miş olsun. Ben gidip bir bakayım.

(Hoca bu sırada sahneye girmiş bunları duy-
muştur.)

HOCA — Biz dediğimizi yaparız. Kuzuyu
kestim, pişiriyorum. İnanmıyorsanız hep beraber
gelin de görün.

(Bu sırada az önce bir miktar kapatılmış olan
perde açılır. Tavana asılmış koca bir kazan ile
onun tam altında alçak bir tabureye konmuş
yanmakta olan bir mum vardır. Oraya gelen
kahve halkı kazanı göremez, çevrelerine bakırır-
lar.)

SADIK — Hani nerede kuzu tenceresi?

HOCA — (Kazanı gösterir) İşte orada haşla-
nıyor.

HEPSİ — Ama o pişmiyor ki, hani ateşi nere-
de?

HOCA — (Mumu gösterir.) Pişmediğini kim
söylemiş. İşte ateşi burada.

HEPSİ — Sen aklını mı yitirdin. O koca
kazan bu mum ışığında ısınır mı, pişer mi?

HOCA — Allah Allah şimdi de pişmez mi
diyorsunuz? Arşın arşın uzaktaki bir lamba ışı-
ğından benim ısındığımı söyleyen siz değil miydi-
niz? Siz öyle deyince ben de demek ısınmış
dedim. Mumu yaktım kuzuyu pişiriyorum. Dedi-
ğinize göre pişmesi lazım, bekleyin görün.

AHMET — Doğrusu çok haklısın Hoca, biz
bunu hakettik.

SADIK — Bizi utandırdın Hoca. Seni kandı-
rıp senden daha akıllı olduğumuzu ispatlamak
istedik ama görüyoruz ki senin aklına erişilemez-
miş.

MEHMET — Bize iyi bir ders verdin Hoca..

ALİ ile VELİ — Kuzucağınızı da kestirdik,
affet bizi Hoca..

KAHVECİ — (Hoca'nın tarafına geçer) Hay-
di şimdi gidip evlerinizde yemek yeyin de bir daha
da kimseyle uğraşmayın.

(Hepsi gidecek gibi olurlar)

HOCA — Hayır gitmayin durun. Size bir kaç
diyeceğim daha var. Şimdi kimseyi kendinizden
aşağı görmenin doğru olmadığını öğrendiniz mi?

HEPSİ — Evet öğrendik Hoca..

HOCA — Aklınızı onu bunu kandırmak için
yoracağınıza niye gidip çalışmıyorsunuz? Bir iş
yaparak hem gücünüzü ispatlar hem de para
kazanırsınız. Doğru demiyor muyum?

KAHVECİ — Ama Hoca o zaman kahveye
kim gelecek?

HOCA — Akşamları gelirler, helal paralarıy-
la şerbet içerler, daha iyi değil mi?

KAHVECİ — Yine haklısın Hocam.

HEPSİ — Artık biz gidelim.

HOCA — Nereye gidiyorsunuz? Kuzunuzun hepsini ben mi yiyeceğim? Şimdi kuzuyu indirip, şöyle harlı bir ateşte hemencecik pişirip, gerçek komşuluğumuzun ve dostluğumuzun başlaması şerefine hep birlikte yiyelim.

HEPSİ — Sağolasın Akıllı Hocamız, sağolasın Nasrettin Hoca.

(Bunu söylerken hepsi Hoca'nın çevresinde toplanmışlardır. Sözleri bitince sahnedekiler donar öyle dururlar. Koro perde önüne çıkar.)

KORO

Oyunumuz burada güzel bir sona erdi.
Düşünene Hocamız ne büyük dersler verdi.
Hoca basit bir fıkra ustası değil elbet,
Ey seyirci, Hoca'yı sen de saygıyla yadet.

PERDE

PERİHAN KARAYEL, 1929'da Adana'da doğdu. İlköğrenimini Alpullu'da, ortaöğrenimini Adana Kız Lisesi'nde tamamladı.

Adana 29 Ekim İlkokulu'nda bir yıl ücretsiz vekil öğretmenlik yaptı. Öğretmen okulu fark derslerini vererek, aynı ilkokula öğretmen olarak atandı. 13 yıl aynı ilkokulda görev yaptı. Daha sonra Adana İsmet İnönü ilkokulu'nda görev yapan Perihan Karayel, 1984 yılında emekli oldu.

Piyesler, skeçler yazan ve resim çalışmaları yapan Perihan Karayel evli ve iki çocuk annesi.